

XXIII. stredoeurópsky festival koncertného umenia

Central European Music Festival

15. – 20. apríl 2013

Dom umenia Fatra

Žilina

Hlavný organizátor

z poverenia Ministerstva kultúry Slovenskej republiky

Ďakujeme za láskavú podporu podujatia týmto partnerom

We wish to express our gratitude to these partners for their kind support

S finančnou podporou

Hlavní partneri

Hlavný mediálny partner

:RÁDIO DEVÍN

Mediálni partneri

Partneri podujatia

HUDOBNÉ CENTRUM MUSIC CENTRE SLOVAKIA

v spolupráci so
in collaboration with

ŠTÁTNYM KOMORNÝM ORCHESTROM ŽILINA
SLOVAK SINFONIETTA ŽILINA

SPOLKOM KONCERTNÝCH UMELCOV
Association of Slovak Concert Artists

ROZHLASOM a TELEVÍZIOU SLOVENSKA
Radio and Television of Slovakia

organizuje
organizes

XXIII. stredoeurópsky festival koncertného umenia 23rd CENTRAL EUROPEAN MUSIC FESTIVAL

15. – 20. apríl 2013 | 15th – 20th April, 2013
Žilina, Dom umenia Fatra | Fatra House of Arts

Festival sa koná pod záštitou ministra kultúry Slovenskej republiky.
Festival is held under the auspices of Minister of Culture of the Slovak Republic.

FESTIVALOVÝ VÝBOR | **FESTIVAL COMMITTEE**

Eva BLAHOVÁ
Ivan GAJAN
Miloš JURKOVIČ
Ján Vladimír MICHALKO
Jozef PODHORANSKÝ
Olga SMETANOVÁ
Vladimír ŠALAGA

POROTA | **JURY**

Marek DOLEWKA, Poľsko | **Poland**
Máté HOLLÓS, Maďarsko | **Hungary**
Tamás HORKAY, Slovenská republika | **Slovak Republic**
Antonín MATZNER, Česká republika | **Czech Republic**
Melánia PUŠKÁŠOVÁ, Slovenská republika | **Slovak Republic**

CENA HUDOBNEJ KRITIKY

sa udeľuje za najvýraznejší interpretačný výkon na 23. ročníku
Stredoeurópskeho festivalu koncertného umenia – držiteľ získa ponuku účinkovania
na nasledujúcom ročníku festivalu

THE MUSIC CRITICS' AWARD

is awarded for the most distinguished performance at the 23rd Central European
Music Festival – the holder of the prize will be offered an opportunity to give
a concert at the next edition of the festival

Vážený festivaloví návštevníci, milí mladí umelci, rád využívam možnosť prihovoriť sa Vám pri príležitosti prehliadky najtalentovanejších mladých interpretov klasickej hudby, ktorí svoje výnimočné nadanie už osvedčili na početných prestížnych medzinárodných hudobných súťažiach. Teraz prichádzajú do Žiliny, aby sa na Stredoeurópskom festivale koncertného umenia predstavili publiku a festivalovej porote, ktorá bude hodnotiť ich interpretačné výkony a udelí Cenu hudobnej kritiky za najvýraznejší umelecký výkon. Považujem tento festival nielen za významnú hudobnú udalosť, ale rovnako i za kultúrnu udalosť. Prítomnosť mladých umelcov z viacerých európskych krajín a šesť večerných koncertov, na ktorých zaznie v ich interpretácii a v interpretácii ďalších uznávaných hudobníkov, dirigentov i našich prestížnych hudobných telies – Štátnej filharmónie Košice, Symfonického orchestra Slovenského rozhlasu i domáceho Štátneho komorného orchestra – hudba P. I. Čajkovského, J. Haydna, A. Dvořáka, F. Chopina či Ludwiga van Beethovena, obohatí aj stretnutie hudobných pedagógov, muzikológov, hudobných kritikov, zahraničných hostí a rovnako i predstaviteľov hudobných agentúr, ktoré dnes zohrávajú dôležitú úlohu pri uvádzaní mladých vynikajúcich interpretačných talentov na svetovú hudobnú scénu. Preto je dobrým programovým počínom, že súčasťou festivalu je aj koncert laureátov zo súťaže študentov slovenských konzervatórií. Je to tiež jedna z ciest, ako dostať mladé slovenské talenty do širšieho povedomia a zároveň v tvorivom hudobnom ovzduší konfrontovať ich interpretačné výkony s výkonmi už medzinárodne uznávaných umelcov.

Honoured visitors to the festival, and dear young artists, I am glad to have the opportunity to speak to you on the occasion of this parade of highly talented young performers of classical music, who have already shown evidence of their outstanding gifts at many prestigious international competitions. Now they have come to Žilina, to the Central European Music Festival; here they will present their art before the public and the festival jury, who will evaluate their performances, awarding the Music Critics' Award for the most impressive artistic performance. For me this festival is important not only as a musical event but also as a cultural event. Young artists are present from a number of European countries, and at the six evening concerts, together with other recognised musicians, conductors, and prestigious musical bodies of ours (The State Philharmonic Košice, Slovak Radio Symphony Orchestra and the Slovak Sinfonietta), we will hear them play the music of P. I. Tchaikovsky, J. Haydn, A. Dvořák, F. Chopin and Ludwig van Beethoven. The occasion is further enriched by the gathering of music professors, musicologists, music critics, foreign guests, and also representatives of musical agencies, which today play an important role in presenting outstandingly talented young performers on the world musical scene. It is good to see that, included in the festival programme, there is a concert of prizewinners from the Slovak Conservatory Students' Competitions. That is one of the ways in which young Slovak talents may be introduced to a wider public, and at the same they have a chance, in a creative musical atmosphere, to measure their performances

Osobitne by som chcel vyzdvihnúť, že popri trvalej finančnej podpore ministerstva kultúry, organizátorskom úsilí Hudobného centra i obeťavých domácich organizátorov sa na Stredoeurópskom festivale koncertného umenia výrazne podieľajú aj naši partneri z veľvyslanectiev a kultúrnych inštitútov najmä susedných krajín, čím pomáhajú dostať toto významné hudobné podujatie do povedomia širšej odbornej verejnosti. O skutočnosti, že sa to darí, svedčí asi najlepšie fakt, že žilinský festival vstupuje už do svojho XXIII. ročníka a svoje interpretačné umenie prišli predstaviť takí prestížni mladí umelci ako huslistka Julia Fischer, sopranistka Elena Galitskaya, basbarytonista Tomáš Šelc, gitarista András Csáki či klarinetista Daniel Ottensamer.

Verím, že úspešná festivalová tradícia bude v Žiline pokračovať aj v ďalších rokoch, želim Stredoeurópskemu festivalu koncertného umenia úspešný priebeh a početné vnímavé publikum.

Marek Maďarič
minister kultúry Slovenskej republiky

against those of internationally established artists.

Personally I would like to acknowledge the fact that along with the continued financial support of the Ministry of Culture, the Music Centre's Slovakia organisational energy, and the work of dedicated local organisers, an impressive contribution to the Central European Music Festival has been made also by our partners in embassies and cultural institutes, particularly those of our neighbouring countries. By their support they have helped to bring this important musical undertaking to the awareness of a wider professional public. The clearest evidence that this has been achieved is the fact that the Žilina Festival is already in its 23rd year and that the performers who have come here include such prestigious young artists as the violinist Julia Fischer, the soprano Elena Galitskaya, the bass baritone Tomáš Šelc, the guitarist András Csáki, and the clarinettist Daniel Ottensamer.

I believe that the successful festival tradition will continue in Žilina in the coming years also, and I wish the Central European Music Festival success in its proceedings and a numerous and appreciative audience.

Marek Maďarič
Minister of Culture of the Slovak Republic

Pondelok 15. 4., 19:00 Mimoriadny otvárací koncert	s. 10	Monday, 15th April, 7 p.m. Special opening concert	p. 11
Štátna filharmónia Košice Daniele Belardinelli , dirigent (Taliansko) Julia Fischer , husle (Nemecko) <i>Ottorino Respighi, Piotr Il'jič Čajkovskij</i>		Slovak State Philharmonic, Košice Daniele Belardinelli , conductor (Italy) Julia Fischer , violin (Germany) <i>Ottorino Respighi, Pyotr Il'yich Tchaikovsky</i>	
Utorok 16. 4., 16:00 Koncert víťazov súťaže študentov slovenských konzervatórií za rok 2013	s. 20	Tuesday, 16th April, 4 p.m. Concert of the laureates of the Slovak Conservatories Competition 2013	p. 20
Utorok 16. 4., 19:00 Daniel Ottensamer , klarinet (Rakúsko) Christoph Traxler , klavír (Rakúsko) <i>Francis Poulenc, Krzysztof Penderecki, Charles-Marie Widor, Joseph Horowitz</i>	s. 22	Tuesday, 16th April, 7 p.m. Daniel Ottensamer , clarinet (Austria) Christoph Traxler , piano (Austria) <i>Francis Poulenc, Krzysztof Penderecki, Charles-Marie Widor, Joseph Horowitz</i>	p. 23
Amaryllis Quartet , sláčikové kvarteto (Nemecko Švajčiarsko) <i>Joseph Haydn, Benjamin Britten</i>		Amaryllis Quartet , string quartet (Germany Switzerland) <i>Joseph Haydn, Benjamin Britten</i>	
Streda 17. 4., 19:00 András Csáki , gitara (Maďarsko) <i>Johann Sebastian Bach, Georg Philipp Telemann, Mauro Giuliani, Agustín Pio Barrios Mangoré, Isaac Albéniz, Francisco Tárrega</i>	s. 32	Wednesday, 17th April, 7 p.m. András Csáki , guitar (Hungary) <i>Johann Sebastian Bach, Georg Philipp Telemann, Mauro Giuliani, Agustín Pio Barrios Mangoré, Isaac Albéniz, Francisco Tárrega</i>	p. 33
Tomáš Šelc , basbarytón (Slovenská republika) Dana Hajóssy , klavír (Slovenská republika) <i>Antonín Dvořák, Piotr Il'jič Čajkovskij, Alexander Albrecht</i>		Tomáš Šelc , bass-baritone (Slovak Republic) Dana Hajóssy , piano (Slovak Republic) <i>Antonín Dvořák, Pyotr Il'yich Tchaikovsky, Alexander Albrecht</i>	
Štvrtok 18. 4., 19:00 Štátny komorný orchester Žilina Ewa Strusińska , dirigentka (Poľsko) Anneleen Lenaerts , harfa (Belgicko) Narek Hakhnazaryan , violončelo (Arménsko) <i>Ludwig van Beethoven, Reinhold Glière, Antonín Dvořák</i>	s. 44	Thursday, 18th April, 7 p.m. Slovak Sinfonietta Žilina Ewa Strusińska , conductor (Poland) Anneleen Lenaerts , harp (Belgium) Narek Hakhnazaryan , cello (Armenia) <i>Ludwig van Beethoven, Reinhold Glière, Antonín Dvořák</i>	p. 45
Piatok 19. 4., 19:00 Alexej Gorlatch , klavír (Nemecko) <i>Ludwig van Beethoven, Fryderyk Chopin</i>	s. 56	Friday, 19th April, 7 p.m. Alexej Gorlatch , piano (Germany) <i>Ludwig van Beethoven, Fryderyk Chopin</i>	p. 57

Elena Galitskaya, soprán (Rusko)
Simon Lepper, klavír (Veľká Británia)
*Sergej Rachmaninov, Giacomo Puccini,
Gioachino Rossini*

Sobota 20. 4., 19:00
Záverečný koncert

**Symfonický orchester Slovenského
rozhlasu**
Pieter-Jelle de Boer, dirigent (Holandsko)
Alena Baeva, husle (Rusko)
Alexandre Doisy, saxofón (Francúzsko),
držiteľ Ceny hudobnej kritiky SFKU 2012
*Johannes Brahms, Jacques Ibert,
Alexander Glazunov, Johannes Brahms*

Spríevodné podujatia

Majstrovský kurz Andrása Csákiho
Seminár so študentmi, pedagógmi
Konzervatória v Žiline
Streda, 17. 4., 10:00 – 12:00 hod.

Hudobno-vzdelávací projekt
Minúta pre počúvanie
Minúta pre počúvanie je zaujímavá forma
kreatívneho vzdelávania, ktorá vzbudzuje
zvedavosť, interaktívne a sústredené po-
čúvanie v triede. Ponúka žiakom i učiteľom
široké spektrum nahrávok z rozmanitých
zdrojov a rôznych žánrov. Smeruje
k objaveniu rozmanitosti zvukov, radosti
z počúvania, stimuluje imagináciu a tvorivú
diskusiu. Pilotný projekt pripravilo Hudobné
centrum v spolupráci s partnerskou orga-
nizáciou „Sound and Music“ z Londýna.
Na Slovensku ho prvý raz uvedieme
17. a 18. apríla 2013 sa v Žiline na Súkromnej
základnej škole a na Žilinskej univerzite.

Zmena programu a účinkujúcich
vyhradená.

Elena Galitskaya, soprano (Russia)
Simon Lepper, piano (Great Britain)
*Serge Rachmaninoff, Giacomo Puccini,
Gioachino Rossini*

Saturday, 20th April, 7 p.m.
Closing concert

Slovak Radio Symphony Orchestra
Pieter-Jelle de Boer, conductor
(Netherlands)
Alena Baeva, violin (Russia)
Alexandre Doisy, saxophone (France)
*Johannes Brahms, Jacques Ibert,
Alexander Glazunov, Johannes Brahms*

Fringe events

Masterclass Andrása Csákiho
Seminar with students,
teachers and guests of the CEMF
Wednesday, 17th April, 10 a.m. – 12 a.m.

Musical-educative project
Minute of Listening
On 17th and 18th April 2013, English lector
Judith Robinson from Sound and Music
organization will present the project Minute
of Listening at Private Primary School in
Žilina and at University of Žilina. Minute
of Listening is a creative learning project
which aims to enable every primary schol-
aged child to gain access to a huge diversity
of music an sound and for sixty seconds
each day, to focus on the richness and
enjoyment of the act of listening. Minute of
listening introduces children and teachers
to a wide variety of recordings across many
genres and from all kinds of sources. It aims
to explore how music and sound can be
used as a stimulus for analytical thinking
and conceptual exploration.

The programme and musicians are subject
to change without prior notice.

Pondelok

15. apríl, 19:00

MIMORIADNY OTVÁRACÍ KONCERT

Štátna filharmónia Košice (Slovenská republika)
Daniele Belardinelli, dirigent (Taliansko)
Julia Fischer, husle (Nemecko)

Ottorino Respighi (1879 – 1936)

Rímske pínie, symfonická báseň (1924)

I pini di Villa Borghese (Pínie v záhrade vily rodiny Borghesovcov)
Pini presso una catacomba (Pínie pri katakombe)
I pini del Gianicolo (Pínie na kopci Gianicolo)
I pini della Via Appia (Pínie na Via Appia)

Rímske fontány, symfonická báseň (1916)

La fontana di Valle Giulia all'Alba (Fontány v údolí Giulia pri východe slnka)
La fontana del Tritone al mattino (Tritónova fontána dopoludnia)
La fontana di Trevi al meriggio (Fontána Di Trevi na poludnie)
La fontana di Villa Medici al tramonto (Fontána pred vilou Mediciovcov pri západe slnka)

Piotr Iljič Čajkovskij (1840 – 1893)

Koncert pre husle a orchester D dur op. 35 (1878)

Allegro moderato
Canzonetta: Andante
Finale: Allegro vivacissimo

Monday

15th April, 7 p.m.

SPECIAL OPENING CONCERT

State Philharmonic Košice (Slovak Republic)
Daniele Belardinelli, conductor (Italy)
Julia Fischer, violin (Germany)

Ottorino Respighi (1879 – 1936)

Pines of Rome, symphonic poem (1924)

I pini di Villa Borghese
Pini presso una catacomba
I pini del Gianicolo
I pini della Via Appia

Fountains of Rome, symphonic poem (1916)

La fontana di Valle Giulia all'Alba
La fontana del Tritone al mattino
La fontana di Trevi al meriggio
La fontana di Villa Medici al tramonto

Pyotr Il'yich Tchaikovsky (1840 – 1893)

Violin Concerto in D major, Op. 35 (1878)

Allegro moderato
Canzonetta: Andante
Finale: Allegro vivacissimo

„... životaschopný kompromis medzi kontrapunktom Richarda Straussa, harmóniami Debussyho a orchestráciou Rímskeho-Korsakova, všetko zafarbené talianskou melodikou.“ Tieto slová, ktorých autorom je francúzsky kritik Henri Prunières, hovoria výstižne o vplyvoch, no len málo vypovedajú o senzuálnej kráse Respighiho orchestrálnych diel. Symfonické básne *Rímske pínie*, *Rímske fontány* a *Rímske sviatky* sú súčasťou triptychu, ktorý **Ottorinovi Respighimu** (1879 – 1936) zabezpečil renomé medzinárodne uznaného tvorca. Talianski skladatelia predchádzajúcej generácie dominovali predovšetkým vo svete opery. Respighimu, ktorý tiež celý život opery komponoval, však úspech priniesla najmä extravagantná farebnosť jeho orchestrálnych skíc. Skladateľ je rovnako ako Nikolaj Rimskij-Korsakov (1844 – 1908), u ktorého v Rusku istý čas študoval (v Berlíne bol žiakom Maxa Brucha), považovaný za majstra vo využívaní nástrojov orchestra. Pre renesanciu talianskej hudby v 20. storočí bol veľmi dôležitým i Respighiho záujem o diela barokových a renesančných majstrov. Transkriboval ich, upravoval a používal vo vlastných skladbách, no nič z jeho kompozičného odkazu neprekonáva v obľúbenosti oslavu Večného mesta. V *Rímskych fontánach*, ktoré mali premiéru 11. marca 1917, chcel skladateľ podľa vlastných slov vyjadriť „pocity a obrazy vyvolané štvoricou rímskych fontán, zachytených v hodine, kedy sú v najpôsobivejšej harmónii s okolím“. Pastoralný obraz svitania pri Fontáne di Valle Giulia (hoboj, klarinet, anglické a lesné rohy) strieda živé ráno pri Fontáne del Tritone (po signále lesného rohu a odpovedi orchestra sprevádzajú flauty, klarinety a harfa tanec vodných božstiev). Nasledujú poludnie zobrazujúce slávnosť Fontánu di Trevi s Neptúnovým vozom (drevené dychové nástroje a lesné rohy, plechové dychové nástroje evokujú majestát vládcu morí) a nostalgický západ slnka v kvapkách Fontány di Villa Medici so zvukom zvonov, vtáčim spevom a šušťaním lístia. Všetko sa pomaly ponára do magického ticha noci.

Kým v *Rímskych fontánach* skladateľ prostredníctvom orchestra vytváral obrazy prírody, v *Rímskych píniách* tieto vnemy evokujú Respighiho spomienky, ktoré sa stávajú predmetom hudobného vyjadrenia. Obrazy plynú bez prerušenia.

Úvodná časť (*I pini di Villa Borghese*) prináša živý obraz hrajúcich sa detí (krátke motívy v drevených a plechových dychových nástrojoch), ktorý prechádza do pochmúrnej nálady katakomb vyjadrenej chorálnou melódiou (*Pini presso una catacomba*). Tretia časť (*I pini del Gianicolo*) je príkladom „hudby noci“ – v tónoch akoby sa objavovali siluety majestátnych stromov oproti splnu mesiaca. Táto časť je zaujímavá využitím nahrávky spevu slávika (oproti sólu klarinetu, ku ktorému sa neskôr pridáva harfa), púšťaného z fonografu. Sled náladových obrazov uzatvára svitanie nad slávnou Via Appia (*I pini della Via Appia*). Premiéra skladby bola 14. decembra 1924 v Ríme.

Husľový koncert D dur op. 35 **Piotra Iljiča Čajkovského** (1840 – 1893) vznikol vo švajčiarskom Clarens neďaleko Ženevy, kde skladateľ v marci 1878 hľadal po pokuse o samovraždu útočisko pred svojim nevydareným manželstvom. Inšpiráciou pre jedno z najsilnejších diel husľového repertoáru bol mladý ruský huslista Josef Kotek (1855 – 1885) patriaci k Čajkovského žiakom kompozície z Moskovského konzervatória. Po jeho ukončení sa Kotek stal zamestnancom skladateľovej mecenášky grófkyni Nadeždy von Meck. Priamym impulzom pre vznik diela bol čas strávený komornou hrou, v rámci ktorého niekdajší učiteľ so žiakom hrali i Lalovu *Symphonie espagnole*. Čajkovského natoľko zaujala melodická a rytmická sviežosť diela španielskeho skladateľa, že prvú časť koncertu skomponoval v priebehu dvoch dní, celá skladba bola hotová už za týždeň. Čajkovskij koncert napokon nevenoval Koteke, ktorý istou mierou prispel i ku koncipovaniu sólového partu, a to v konečnom dôsledku spôsobilo ochladnutie ich vzájomných vzťahov, ale slávnemu huslistovi Leopoldovi Auerovi (1845 – 1930). Ten však skladbu odmietol ako nehrateľnú, idúcu proti nástroju a koncert do svojho repertoáru zaradil až krátko pred skladateľovou smrťou. Skladbu tak napokon 4. decembra 1881 premiéroval Adolf Brodsky (1851 – 1929) s Viedenskými symfonikmi pod taktovkou Hansa Richtera (1843 – 1916). „Na husliach sa dnes nehrá, s husľami sa šklbe, trhajú sa na kusy...“ napísal po premiére vplyvný viedenský kritik Eduard Hanslick (1825 – 1904), ktorý nevybranými slovami kritizoval i Čajkovského hudbu. Terčom jeho

výhrad sa stala najmä 3. časť diela, ktorej vedľajšia téma je ovplyvnená ruským ľudovým idiómom. Hanslick ju neváhal nazvať „vulgárnou“, opakujúc do istej miery výhrady (afektovanosť, barbarstvo, gýč), s ktorými sa medzi nemeckými kritikmi svojho času stretávala tvorba skladateľov, vybočujúcim nejakým spôsobom z kánonu nemeckého hudobného romantizmu. Nie je bez zaujímavosti, že „uhorský“ idióm vo finále Brahmsovho koncertu, ktorý vznikol v rovnakom roku, Hanslickovi neprekážal. Skladateľa sa v 20. storočí zastal autor *Svätenia jari* Igor Stravinskij: „Zdá sa mi, že ‚vulgárnosť‘ určite nie je tým správnym slovom. Zvlášť Čajkovského umenie, ktoré je zbavené akejkolvek pretvácky, z nej nemôže byť obvinené. ‚Pátos‘ jeho hudby bol súčasťou jeho povahy, nie predstieraním umeleckého ideálu.“

Andrej ŠUBA

Julia FISCHER

husle | violin

Julia Fischer, (1983) nemecká huslistka a klaviristka so slovenskými koreňmi, je celosvetovo uznávaným talentom. Považovaná je za výnimočnú interpretku, čo dokázala viacerými oceneniami, ktoré získala za svoje vystúpenia a nahrávky. Hre na husliach sa začala venovať už ako trojročná a krátko na to ju rodičia prihlásili aj na hodiny klavíra. Počas štúdia paralelne rozvíjala oba nástroje, ktoré nakoniec majstrovsky zvládla. Julia sa stala žiačkou Any Chumachenko na Academy of Music v Mníchove a už ako jedenástočná zvíťazila na prestížnej Medzinárodnej husľovej súťaži Yehudi Menuhina. Práve táto udalosť jej dopomohla k dráhe sólistky. K tomuto úspechu neskôr pridala aj víťazstvo na ôsmom ročníku Eurovision Competition for Young Instrumentalists, ktorej priamy prenos bol odvysielaný v dvadsiatich dvoch krajinách. V roku 1997 získala cenu Prix d'espoir od Foundation of European Industry. V roku 2007 získala ocenenie „Umelec roka“ na The Gramophone Awards a o dva roky neskôr cenu na Midem Classical Awards. Počas 250. výročia narodenia W. A. Mozarta mala možnosť zahráť si na jeho husliach v jeho izbe v Salzburgu. Aktívny repertoár Julie Fischer siaha od Bacha a Vivaldiho až po Pendereckého či Šostakoviča a zahŕňa viac ako štyridsať orchestrálnych diel a okolo šesťdesiat kompozícií komornej hudby. Spolupracovala s medzinárodne uznávanými dirigentmi ako Lorin Maazel, Christoph Eschenbach, Yakov Kreizberg, Jurij Temirkanov, Sir Neville Marriner, David Zinman či Ruben Gazarian. Julia Fischer sa predstavila v mnohých prestížnych koncertných sieťach vo väčšine európskych krajín, ako aj v Brazílii, Japonsku či v USA. Jej koncerty vysielali televízie a rozhlasové stanice po celom svete. Spolupracovala s významnými orchestrami, napríklad Royal Philharmonic Orchestra či Drážďanská filhar-

The German violinist and pianist Julia Fischer (1983) is recognized worldwide for her uncommon ability and exceptional gifts as an artist. This is reflected in the numerous awards and effusive reviews she has received for her live performances and recordings, including being named “Artist of the Year” at The Gramophone Awards in 2007 and “Instrumentalist of the Year” at the 2009 MIDEM Classical Awards. For Julia Fischer, the 2012-13 season is marked by her tenure as Artist in Residence at Konzerthaus Berlin. Under the baton of the orchestra’s new Chief Conductor Iván Fischer, she opens the season with Brahms’s *Double Concerto* alongside cellist and long-time collaborator DMS. Further concerts with the orchestra, chamber music concerts and a recital follow throughout the season. The finale of her residency is marked by an appearance with the Julia Fischer Quartet in June 2013. The Quartet was founded by Ms. Fischer in the 2011-12 season and garnered ecstatic acclaim from public and critics alike for Ms. Fischer, violinist Alexander Sitkovetsky, violist Nils Mönkemeyer and cellist Benjamin Nyffenegger. Future seasons will see the Quartet touring through Europe. Debut appearances are scheduled at the Prague Spring Festival, Wigmore Hall and Philharmonie Luxembourg, among other venues. In Spring Julia Fischer will embark on a tour with the Tonhalle Orchestra Zürich with David Zinman in Germany. The latter will coincide with Decca’s release of the 2012 recording of Bruch’s *Violin Concerto No. 1* and Dvořák’s *Violin Concerto* with Mo. Zinman conducting the Tonhalle Orchestra Zürich. A highlight of Ms. Fischer’s 2012-13 season will be her debut with the Vienna Philharmonic Orchestra with both the Beethoven and Salonen Violin Concertos under the baton of Esa Pekka Salonen in April 2013. In early summer 2013 Julia

mónia. K nezabudnuteľným koncertným zážitkom patrí jej debut v Carnegie Hall v New Yorku, kde za svoj dvojhodinový recitál so Symfonickým orchestrom Bavorského rozhlasu získala búrlivé ovácie. Klavírný debut absolvovala v roku 2008 *Koncertom pre klavír a orchester a mol* Edvarda H. Griega v spolupráci s Junge Deutsche Philharmonie v Alte Oper vo Frankfurtu. Počas prebiehajúcej sezóny predstavila vlastné kvarteto s názvom Julia Fischer Quartet, v ktorom spolupracuje s renomovanými hudobníkmi (Alexander Sitkovetsky, husle; Nils Mönkemeyer, viola; Benjamin Nyffenegger, violončelo). Julia sa podieľala na nahrávkach a jej bohatá diskografia zahŕňa okolo pätnásť štúdiových i živých nahrávok. Zatiaľ posledný album s názvom *Bruch & Dvořák* s Tonhalle Orchester Zürich jej vyšiel tento rok vo vydavateľstve Decca. Za debutový album *Russian Violin Concertos*, na ktorom predstavila koncertné diela skladateľov Chačaturiana, Prokofieva a Glazunova v spolupráci s Ruským národným filharmonickým orchestrom, získala nemeckú cenu ECHO. Neskoršia nahrávka *Sonáty a partyty J. S. Bacha pre sólové husle* dosiahla celosvetové uznanie a taktiež ďalšie ocenenia. Okrem iného ocenili kritici aj jej odvahu interpretovať „Mount Everest“ klasickej hudby v tak mladom veku. Aj keď mala Julia Fischer pri zrode spomínanej nahrávky iba dvadsaťjeden rokov, aspekty Bachových kompozícií zohľadnila profesionálne, s rutinérskou presnosťou. Ďalšou nahrávkou Paganiniho 24 *Capriccií* sa Julia Fischer stala v Amerike najrýchlejšie sa predávajúcím klasickým interpretom v histórii iTunes. Výborný ohlas malo CD *Poème* z roku 2011 vydané vo vydavateľstve Decca s dielami Respighiho, Suka či Vaughana Williamsa. Podľa mnohých kritikov znie nahrávka ako filmový soundtrack so zvláštnym prelínaním rôznych zafarbených štýlov, spojených do kompaktného celku. Album vzdáva hold veľkému hudobnému partnerstvu s dirigentom Yakovom Kreizbergom, ktorý zomrel ešte v ten istý rok. Spôsob, akým Fischer sleduje svojich hudobných partnerov, cez jemné prechody v tempe až po spoločné unisono vo finále, je obdivuhodný. Hudobní kritici oceňujú jej trblietavé vibráto či interakciu s orchestrom, a aj preto je v súčasnosti jednou z prominentných umelkyň sveta.

Fischer will perform Bach, Ysaÿe and Hindemith in solo recitals at Frankfurt, Berlin and Munich. In April 2011, Decca released Ms. Fischer’s latest recording *Poème* featuring Chausson’s *Poème*, Respighi’s *Poema autunnale*, Suk’s *Fantasy in G minor* and Vaughan Williams’s *The Lark Ascending* to great critical acclaim. This highly poignant album is also the last recording of the late Yakov Kreizberg – a close collaborator of Ms. Fischer for years – conducting the Orchestre Philharmonique de Monte Carlo. The recording was featured on the quarterly “Bestenliste” of the prestigious Preis der Deutschen Schallplattenkritik. This recording was preceded by the fall 2010 release of Paganini’s 24 *Caprices* and her 2009 recording for Decca of Bach violin concertos with the Academy of St. Martin in the Fields. Upon its U.S. release the recording became the fastest-selling classical music debut in iTunes history. Previous recordings were released on the PentaTone label. Her debut CD, a recording of *Russian Violin Concertos* by Khachaturian, Prokofiev and Glazunov with the Russian National Orchestra under Yakov Kreizberg, won Germany’s coveted ECHO Award in 2005. Ms. Fischer recorded Bach’s *Sonatas and Partitas for Solo Violin* in 2005 and this recording earned worldwide critical praise including the rare distinction of winning three of France’s most prestigious awards: the Diapason d’Or from Diapason; the CHOC from Le Monde de la Musique; and the highest rating from Classica Repertoire. The Bach recording also saw her awarded the BBC Music Magazine Award as “Best Newcomer” in 2006. In 2007, her Tchaikovsky *Violin Concerto* recording saw her awarded the ECHO award for “Instrumentalist of the Year”. Born in Munich in 1983, Ms. Fischer began learning the violin at age three and soon thereafter started taking piano lessons. She became a pupil of Ana Chumachenko at the Munich Academy of Music and, aged only 11, won the Yehudi Menuhin International Violin Competition, an event that catapulted her towards a career as a soloist. Throughout her career, Ms. Fischer has always maintained her piano studies. On January 1st, 2008 she made her professional piano debut at the Alte Oper Frankfurt, performing the Grieg *Piano Concerto* with the Junge Deutsche Philharmonie and conductor Matthias Pintscher. On the same program, she performed the Saint-Saëns *Violin Concerto No. 3*. A DVD of this concert, recorded by Unitel Classica, was released by Decca in September 2010.

Daniele BELARDINELLI

dirigent | conductor

Dirigent, hudobný režisér a skladateľ Daniele Belardinelli bol svojho času veľkým objavom. Študoval orchestrálne dirigovanie, kompozíciu a klavír na Conservatorio G. Rossini v talianskom meste Pesaro. Venoval sa opernému repertoáru, najskôr ako hudobný asistent na Rossini Opera Festival, neskôr na Sferisterio Macerata Festival. Debutoval v Teatro Filarmonico Verona s baletom *Dylan Dog* od skladateľa Marca Tutina. Neskôr začal spolupracovať s Filharmonickým orchestrom Verona na troch veľkých hudobných projektoch. Od roku 1997 úzko spolupracuje s dirigentom Stefanom Antonom Reckom a jeho Orchestra Regionale del Lazio a za ten čas stihli pripraviť niekoľko významných diel. Na konci roku 2000 bol vymenovaný za Reckovho asistenta v Teatro Massimo v Palerme. O rok neskôr ho pozval Claudio Abbado ako asistenta dirigenta pre Novoročný koncert Berlínskej filharmónie. Začal spolupracovať s renomovanými telesami, ako Orchestra Bruno Maderna, Orchestra Filarmonica Marchigiana, Orchestra Sinfonica di Pesaro, Orchestra di Roma e del Lazio, Orchestra del Teatro Verdi di Trieste, Nancy Lyric and Symphonic Orchestra a s mnohými ďalšími. Daniele viackrát otváral sezónu s prestížnymi orchestrami v známych koncertných sálach. Ako hudobný režisér sa zúčastnil na niekoľkých výnimočných projektoch, medzi inými aj na slávnostnom otvorení Cinema Festival v Pekingu, ktorého ceremoniál sledovalo prostredníctvom televíznych prenosov viac ako sto miliónov ľudí a podľa čínskej vlády išlo o najdôležitejšie kultúrne podujatie toho roka. Veľmi rád sa zúčastňuje na vizuálnych performances, a tak ďalším veľkým projektom bola spolupráca na Medzinárodnom filmovom festivale v Ríme.

The experienced conductor, musical director and composer Daniele Belardinelli was one of the great discoveries of his time. He studied orchestral conducting, composition and piano at the Conservatorio G. Rossini in the Italian city of Pesaro. Devoting himself to the opera repertoire, he was first of all musical assistant at the Rossini Opera Festival, later at the Sferisterio Macerata Festival. Belardinelli made his debut at Verona's Teatro Filarmonico with the ballet *Dylan Dog* by the composer Marco Tutino. Later he began collaboration with the Verona Philharmonic Orchestra on three major musical projects. Since 1997 he has collaborated closely with the conductor Stefan Anton Reck and his Orchestra Regionale del Lazio, and during this time they have successfully prepared a number of important works. At the end of 2000 Belardinelli was appointed assistant to Reck at the Teatro Massimo in Palermo. A year later Claudio Abbado invited him to be assistant conductor at the Berlin Philharmonic's New Year Concert. He began to collaborate with renowned musical bodies such as Orchestra Bruno Maderna, Orchestra Filarmonica Marchigiana, Orchestra Sinfonica di Pesaro, Orchestra di Roma e del Lazio, Orchestra del Teatro Verdi di Trieste, Nancy Lyric and Symphonic Orchestra, and many others. Daniele has frequently performed the ceremonial opening of the season with prestigious orchestras in famous concert halls. As musical director he has participated in some exceptional projects, including the festive opening of the Beijing Cinema Festival, whose ceremonies were followed through televised transmission by more than one hundred million people (according to the Chinese government, it was the most important cultural undertaking of that year). Daniele likes very much

Belardinelli je všestranne nadaným umelcom a vo všetkých oblastiach svojho pôsobenia zanecháva výnimočné výsledky. Ako dirigent dosahuje pozoruhodnú rovnováhu medzi aktívnou fázou a dohliadaním na sólistické výkony umelcov. Orchester vedie autoritatívne a zameriava sa na jeho komunikačné schopnosti. Svoje skúsenosti naplno odovzdáva telesám s ktorými spolupracuje, a vďaka nemu vie orchester nájsť presnú zvukovú kalibráciu. Aj najzložitejšie party vedie spamäti širokým gestom, čím uvoľňuje farby orchestra a rytmy jednotlivých častí.

to take part in visual performances, and hence a further major project of his involved collaboration at the International Film Festival in Rome. He is an artist with an all-sided talent, and in all the areas of his involvement he has produced exceptional results. As conductor, he has achieved a remarkable balance between the active phase and the supervision of the solo artists' performances. His leadership of the orchestra is focused on essentials but authoritative. He has the character to stand firmly between orchestra and soloists. As leader he has an elemental touch, and he focuses on the orchestra's communicative abilities. Belardinelli unstintingly passes on his rich experience to the musical bodies that he works with, and thanks to his leadership, orchestras are enabled to find a precise sound calibration. He conducts even the most complex parts from memory with expansive gesture, thus giving free scope to the orchestra's colour and the rhythms of the individual movements.

ŠfK | State Philharmonic, Košice

Štátna filharmónia Košice (ŠfK) bola založená v roku 1968 ako druhý profesionálny symfonický orchester koncertného typu na Slovensku. Prvý koncert novovzniknutého telesa sa uskutočnil v apríli 1969 pod vedením vtedajšieho šéfdirigenta Bystríka Režuchu. V krátkom čase ŠfK dosiahla uznanie odborníkov i verejnosti a stala sa jedným z popredných reprezentantov slovenského interpretačného umenia doma i v zahraničí. V súčasnosti má orchester takmer 90 profesionálnych hudobníkov. Zaznamenal výrazné úspechy na koncertných pódioch európskych krajín, ale aj v Severnej Amerike a v Ázii. Koncertoval na medzinárodných hudobných festivaloch a v kultúrnych centrách (Viedeň, Salzburg, Berlín, Budapešť, Praha, Antverpy, Lisabon, Barcelona, Atény, Remeš, Hong-Kong, Luxemburg, New York a i.). V roku 1994 ŠfK absolvovala mesačné turné po USA, kde sa predstavila ako prvý slovenský symfonický orchester na americkom kontinente.

ŠfK prezentuje svoje umenie okrem aktívnej koncertnej činnosti prostredníctvom nahrávok pre rozhlasové, televízne a gramofónové spoločnosti (160 CD). Nahrávky pre vydavateľstvá Naxos, Marco Polo predstavujú často unikáty – premiérové nahrávky ojedinele uvádzaných diel (L. Spohr, J. Raff, A. Rubinstein, W. Furtwängler, E. Waldteufel, F. von Suppé). Orchester spolupracoval s mnohými svetoznámymi umelcami, akými sú Igor Oistrach, Gidon Kremer, Giora Feidman, Ivan Moravec, Josef Suk, Luciano Pavarotti, Plácido Domingo, Dietrich Fischer-Dieskau, Sergej Kopčák, Peter Dvorský, Valerij Gergiev, Emin Chačaturjan, Natan Rachlin,

The Slovak State Philharmonic, Košice (ŠfK) was founded in 1968. Within a short time it ranked amongst the foremost representatives of Slovak performance art and recorded remarkable achievements on concert stages, not only in European lands but also in some major cities in Asia and the Americas. The orchestra performs more than 60 concerts during a concert season. The State Philharmonic Košice has had concerts at international music festivals and in the outstanding cultural centres. In 1994 ŠfK was the first Slovak symphonic orchestra to perform in America. The orchestra has worked with many prominent artists, such as Valery Gergiev, Alexander Rahbari, Jiří Bělohlávek, Thomas Sanderling, Tadeusz Strugala, Antoni Wit, Libor Pešek, Emin Khatshaturyan, Luciano Pavarotti, Plácido Domingo, Dietrich Fischer-Dieskau, Igor Oistrakh, Gidon Kremer, Julia Fischer, Giora Feidman, and others.

In addition to its concert activities, ŠfK presents its art through recordings for radio and television broadcasting and for record companies (over 160 CDs). ŠfK's recordings for the publishing houses Naxos, Marco Polo and others often include unique versions of works seldom performed. Since 1991 ŠfK has been the principal organiser of two international festivals: The Košice Music Spring Festival and The International Organ Festival of Ivan Sokol; and also of the ARS NOVA Cassoviae – the Festival of Contemporary Art since 2003.

The Principal Conductor of The Slovak State Philharmonic, Košice is Zbyněk Müller. He is also the

Alexander Rahbari, Jiří Bělohlávek, Libor Pešek, Václav Smetáček, Ľudovít Rajter, Ladislav Slovák, Ondrej Lenárd a mnohí ďalší. Repertoárové spektrum orchestra obsahuje všetky frekvencované diela od baroka po hudbu 21. storočia.

Štátna filharmónia Košice je ako jediný orchester na Slovensku hlavným organizátorom dvoch medzinárodných festivalov – Košickej hudobnej jari a Medzinárodného organového festivalu Ivana Sokola a od roku 2003 aj Festivalu súčasného umenia ARS NOVA Cassoviae. Šéfdirigentom ŠfK je Zbyněk Müller.

conductor of the Opera of the National Theatre in Prague and furthermore collaborates with opera scenes abroad, including Teatro Real Madrid and Deutsche Oper am Rhein Düsseldorf-Duisburg.

Utorok

16. apríl, 16:00

KONCERT VÍTAZOV SÚŤAŽE ŠTUDENTOV SLOVENSKÝCH KONZERVATÓRIÍ 2013

Tuesday

16th April, 4 p.m.

CONCERT OF THE LAUREATES OF THE SLOVAK CONSERVATORIES' COMPETITION 2013

hudobné centrum
MUSIC CENTRE SLOVAKIA

Fórum mladých talentov

Začínajúcim interpretom otvárame dvere do sveta.

Utorok

16. apríl, 19:00

Daniel OTTENSAMER, klarinet (Rakúsko)

Christoph TRAXLER, klavír (Rakúsko)

Francis Poulenc (1899 – 1963)

Sonáta pre klarinet a klavír (1962)

Allegro tristamente

Romanza

Allegro con fuoco

Krzysztof Penderecki (1933)

Tri miniatúry (1956)

Allegro

Andante cantabile

Allegro ma non troppo

Charles Marie Widor (1844 – 1937)

Introdukcia a Rondo op. 72 (1898)

Joseph Horovitz (1926)

Sonatina pre klarinet a klavír B dur (1981)

Allegro calmato

Lento quasi andante

Con brio

AMARYLLIS QUARTET, sláčikové kvarteto

Gustav Frielinghaus, husle (Nemecko)

Lena Wirth, husle (Nemecko)

Lena Eckels, viola (Nemecko)

Yves Sandoz, violončelo (Švajčiarsko)

Joseph Haydn (1732 – 1809)

Sláčikové kvarteto G dur op. 64, č. 4 (1790)

Allegro con brio

Menuetto: Allegretto

Adagio: Cantabile e sostenuto

Finale: Presto

Benjamin Britten (1913 – 1976) – pri príležitosti 100. výročia narodenia skladateľa

Sláčikové kvarteto C dur č. 2 op. 36 (1945)

Allegro calmo senza rigore

Vivace

Chacony: Sostenuto

Tuesday

16th April, 7 p.m.

Daniel OTTENSAMER, clarinet (Austria)

Christoph TRAXLER, piano (Austria)

Francis Poulenc (1899 – 1963)

Clarinet Sonata (1962)

Allegro tristamente

Romanza

Allegro con fuoco

Krzysztof Penderecki (1933)

Three Miniatures (1956)

Allegro

Andante cantabile

Allegro ma non troppo

Charles Marie Widor (1844 – 1937)

Introduction et Rondo, Op. 72 (1898)

Joseph Horovitz (1926)

Clarinet Sonatina in B-flat major (1981)

Allegro calmato

Lento quasi andante

Con brio

AMARYLLIS QUARTET, string quartet

Gustav Frielinghaus, violin (Germany)

Lena Wirth, violin (Germany)

Lena Eckels, viola (Germany)

Yves Sandoz, cello (Switzerland)

Joseph Haydn (1732 – 1809)

String Quartet in G major, Op. 64, No. 4 (1790)

Allegro con brio

Menuetto: Allegretto

Adagio: Cantabile e sostenuto

Finale: Presto

Benjamin Britten (1913 – 1976) – to the 100th anniversary of the composer's birth

String Quartet No. 2 in C major, Op. 36 (1945)

Allegro calmo senza rigore

Vivace

Chacony: Sostenuto

Prakticky v celých dejinách hudby, od čias renesancie až po súčasnosť, bolo Francúzsko krajinou osobností, ktoré významne ovplyvňovali vývoj európskeho hudobného a kompozičného myslenia. Pomyselná línia Machaut – Rameau – Berlioz – Gounod – Debussy – „Parížska šestka“ a Satie – Messiaen – Boulez je najvýraznejším pendantom voči silnej germánskej línii, tak často vyzdvihovanej v nemeckej hudobnej historiografii. Lyonský rodák **Charles-Marie Widor** (1844 – 1937) mal to šťastie, že počas svojho dlhého 93-ročného života mohol sledovať všetky spoločenské i kultúrne zmeny, ktorými Francúzsko a najmä Paríž medzi 19. a 20. storočím prechádzali. Ako syn staviteľa organov bol už od útleho detstva vedený k hre na tomto nástroji, čo neskôr výrazne ovplyvnilo aj jeho skladateľskú tvorbu. Celých 63 rokov pôsobil ako titulárny organista parížskeho chrámu Saint-Sulpice a jeho monumentálnemu organu vďačí za inšpiráciu k svojim desiatim *Organovým symfóniám*. Je však tiež autorom oper, baletov, orchestrálnych a komorných diel. *Introdukcia a Rondo op. 72* pre klarinet a klavír (1898) ukazuje, ako dokázal pracovať so zvukom klarinetu, citlivo využívajúc všetky jeho registre. Melancholická úvodná časť korešponduje s naturelom rýchlejšieho *Ronda*, ktoré je skôr zdržanlivé a len občas sa v ňom prebudí rozmarná hravosť. Vidorova hudba je ešte pevne zakotvená v romantickej hudobnej reči. To však už neplatí o **Francisovi Poulencovi** (1899 – 1963). V 20. rokoch minulého storočia sa skupina skladateľov združených pod názvom „Parížska šestka“ (Les Six) rozhodla zamerať svoj kompozičný ideál práve proti duchu romantizmu a francúzskeho impresionizmu. Chceli sa zrieknuť prechromatizovanej harmónie, od ktorej bol už len krok k Schönbergovej atonalite, preto jedinou možnú cestu videli v návrate k diatonike. Tento program našiel svoje dokladné naplnenie v Poulencovej komornej tvorbe. V rade jeho sonát pre rôzne dychové nástroje zaujíma predposledné miesto *Sonáta pre klarinet a klavír* (1962), venovaná pamiatke Arthura Honeggera (tiež predstaviteľa „šestky“). Vznikla na objednávku Bennyho Goodmana, Poulenc sa však jej uvedenia už nedožil. Premiéra sa uskutočnila tri mesiace po jeho smrti, Goodman v newyorskej Carnegie Hall na klavíri sprevádzal Leonard Bernstein. Meno **Krzysztofa Pendereckého** (1933)

sa počnúc 60. rokmi na dlhé roky stalo synonymom poľskej avantgardnej hudby. Keď sa však započúvame do prvých tónov jeho *Troch miniatúr pre klarinet a klavír* z roku 1956, akoby sme pred sebou nemali toho istého autora, ktorý o niekoľko rokov napíše skladby ako *Tren (Žalospev obetiam Hirošimy)* či *Pašie podľa sv. Lukáša*. V tejto jeho skladateľskej prvotine z obdobia štúdia na Hudobnej akadémii v Krakove je zreteľné jeho okúzenie osobnosťou Bélu Bartóka. Aforistické skladbičky sú rozvrhnuté podľa klasického formového usporiadania. Rýchle okrajové časti sú založené na pregnantnom živom rytme oboch nástrojov, pomalá prostredná časť zase prináša stíšenú meditáciu klarinetu nad rovnomerne plynúcimi notami v osminových hodnotách. Britský skladateľ **Joseph Horovitz** sa narodil v roku 1926 vo Viedni. Pochádzal zo židovskej rodiny, ktorej sa ešte pred pripojením Rakúska k Nemeckej ríši podarilo uniknúť do zahraničia, a tak už od svojich 12 rokov žil v Londýne. Kompozíciu absolvoval u Gordona Jacoba na Royal College of Music a následne strávil ďalší rok štúdia u Nadie Boulanger v Paríži. Je činný ako skladateľ, dirigent i pedagóg. Uznania sa dostalo jeho baletom (*Alica v krajine zázrakov, Cisárovo nové šaty*) a operám (*Hlúpa žena, Ostrov džentlmenov*), ale tiež ďalším dielam (kantáta *Kapitán Noe a potápajúca sa ZOO, Jazzový koncert*). Jeho *Sonatina pre klarinet a klavír* (1981) vznikla na objednávku anglického klarinetistu Gervasea de Peysa, pre ktorého Horovitz už skôr skomponoval aj *Klarinetový koncert* (1950). *Sonatina* je dielom na pomedzí klasického a jazzového žánru, ktoré preverí technickú zručnosť i výrazovú variabilitu oboch hráčov. Hoci sa posledná z trojice kontrastných častí najviac približuje improvizáčnemu charakteru jazzovej hudby, je skladateľom v notovom zápise presne zafixovaná.

Juraj BUBNÁŠ

„Najdokonalejším vyjadrením ľudského správania je sláčikové kvarteto.“

Jeffrey Tate

Keď Goethe prirovnal kvarteto ku konverzácii štyroch rozumných ľudí, vedel, čo hovorí. Sláčikové kvarteto vzniklo v 2. polovici 18. storočia ako hudba priateľov. V súkromí salónov sa stretávali šľachtici, mešťania i hudobníci, aby viedli privátne dialógy v tónoch, kde mal každý hlas svoju váhu. Akokoľvek demokraticky sláčikové kvarteto pôsobilo, vyžadovalo investície do nástrojov a notového materiálu, preto sa s rastúcou popularitou stalo výnosným obchodom. Existuje štatistika, že len v Paríži bolo medzi rokmi 1770 – 1800 vydaných niekoľko tisíc kvartet od dvesto skladateľov. K ďalším významným centram patrili Londýn a Viedeň. Na notové pulty sa nekládli len pôvodné kompozície, ale aj transkripcie symfónií, výbery z oper alebo oratórií. Hoci kvartetovej hre holdovali i pruský či anglický kráľ, skutočné „superkvarteto“ opísal spevák Michael Kelly: spolu s najznámejšími viedenskými hudobníkmi v ňom na husliach hral Haydn a na viole Mozart. Práve **Joseph Haydn** (1732 – 1809) býva často označovaný za „otca“ sláčikového kvarteta. V 15 opusoch a 68 dielach spojil technickú dokonalosť, logiku, vážnosť, pôvab a vtíp spôsobom, ku ktorému sa s námahou približovali i tí najväčší. Keď v roku 1785 po 3 rokoch práce Mozart dokončil 6 sláčikových kvartet, ktoré neskôr dostali pomenovanie „Haydnovské“, v dedikácii staršiemu skladateľovi píše, že sú výsledkom „dlhého a namáhavého úsilia“. *Sláčikové kvarteto č. 51 G dur op. 64, č. 4 Hob. III:66* patrí medzi diela, ktoré Haydn skomponoval pre Johanna Tosta, vedúceho 2. huslí v orchestri kniežata Esterházyho. Tost tu pôsobil od roku 1783 až do svojho odchodu do Paríža v roku 1788. Je však zmieňovaný aj ako hudobný riaditeľ Seippovej divadelnej spoločnosti, pôsobiacej v dnešnej Bratislave. „Tostove kvarteta“ vznikli v roku 1790 a stali sa poslednými dielami, ktoré Haydn skomponoval v službách kniežata Esterházyho. V tom čase Haydn prvýkrát s úspechom navštívil Londýn. Je veľmi pravdepodobné, že v britskej metropole mali niektoré zo skladieb premiéru na verejných koncertoch, zorganizovaných impresáriom a huslistom Johannom Peterom Salomonom.

Sláčikové kvarteto tak aj týmito dielami prekročilo prah súkromných rezidencií a vydalo sa do veľkých sál. Zmenilo to jeho tvár, no atmosféru intimity a dôverného porozumenia si od Haydnových čias už navždy nieslo so sebou.

Sláčikové kvarteto č. 2 C dur op. 36 anglického skladateľa **Benjamina Brittena** (1913 – 1976) vzniklo v roku 1942 po skladateľovom návrate z USA, kam odišiel z Anglicka v obavách pred fašizmom a vojenskou službou, ktorú ako pacifista odmietal. Svoj postoj k vojne však vyjadril aj prostredníctvom turné v júli roku 1945 v Nemecku, kde sprevádzal slávneho huslistu Yehudiho Menuhina. V publiku boli aj väzni koncentračných táborov. Po návrate vzniklo kvarteto, ktoré okrem zážitkov z Európy reflektuje aj 250. výročie narodenia génia anglickej barokovej hudby Henryho Purcella. Prvá časť kvarteta je modifikovanou sonátovou formou, druhá neurotickým scherzom, no ťažiskom diela je téma s 21 variáciami nazvaná ako pocta Purcellovi *Chacony*. Dielo Britten v čase jeho vzniku považoval za „najväčší pokrok, ktorý zatiaľ spravil“.

Andrej ŠUBA

Daniel OTTENSAMER

klarinet | **clarinet**

Hudobná kariéra Daniela Ottensamera (1986) je spätá s muzikantskou tradíciou Viedne. Bol hlavným klarinetistom vo Viedenskej filharmónii a od roku 2009 začal pôsobiť v Orchestri Viedenskej štátnej opery. Daniel Ottensamer zbiera ocenenia z medzinárodných súťaží, ako napríklad Medzinárodná klarinetová súťaž Carla Nielsena v Dánsku 2009 (3. miesto), Medzinárodná klarinetová súťaž Animato Foundation v Zürichu (2006), ako aj Encouragement Prize Competition v Mníchove (2005). Ako sólista pravidelne vystupuje s renomovanými orchestrami ako s Mozarteum Orchester Salzburg, NHK Symfonickým Orchestrom, Mníchovským rozhlasovým orchestrom, Rozhlasovým Orchestrom Kolín, Komorným orchestrom Essen, Viedenským symfonickým rozhlasovým orchestrom, Viedenským komorným orchestrom či s Tokijským symfonickým orchestrom.

Spolupracoval s dirigentmi ako Lorin Maazel, Ádám Fischer, Ivor Bolton, či Ralf Weikert. Ako komorný hráč spolupracoval s významnými hudobníkmi ako Angelika Kichschlager, Barbara Bonney, Thomas Hampson, Bernarda Fink, Julian Rachlin, Clemens Hagen či Stefan Vladar. Daniel je členom komorných zoskupení The Philharmonics, Baole Quintet a The Clarinotts. Trio The Clarinotts založili v roku 2005 spolu s otcom Ernestom a bratom Andreasom. Práve tento projekt sa snaží priniesť vážnu hudbu medzi širšie publikum. Na nahrávkach *Fascination Dance* a *The Clarinotts* predstavili tanečné a klasické diela. Súbor vypracoval aj mnohostranný koncertný repertoár od pôvodných skladieb až

Born in Vienna, Daniel Ottensamer (1986) has been principal clarinetist in the Vienna Philharmonic, and also in the Orchestra of the Vienna State Opera, since 2009. He has been a prize-winner at the most prestigious international competitions, such as the "Carl Nielsen International Clarinet Competition" in Denmark 2009, the International Clarinet Competition of the "Animato Foundation" in Zürich 2006, and the Encouragement Prize Competition of the Concert Society in Munich 2005. As a soloist he is regularly invited to perform with renowned orchestras, such as the Mozarteum Orchestra Salzburg, the NHK Symphony Orchestra, the Munich Radio Orchestra, the Cologne Radio Orchestra, the Folkwang Chamber Orchestra Essen, the Radio-Symphony Orchestra Vienna, the Vienna Chamber Orchestra, the Odense Symphony Orchestra, the NHK Symphony Orchestra and the Tokyo Symphony Orchestra, with conductors such as Lorin Maazel, Ádám Fischer, Ivor Bolton, Ralf Weikert, etc. He has toured extensively throughout Asia, the United States of America and Europe. Daniel Ottensamer is also in demand as a teacher, and has taught master classes in Austria, Germany, Switzerland, Israel and Japan. As a chamber musician he has worked together with musicians such as Angelika Kirschsclager, Barbara Bonney, Thomas Hampson, Bernarda Fink, Julian Rachlin, Clemens Hagen, Stefan Vladar, as well as with the Steude Quartet and the Aron Quartet.

Participation as a member of the chamber music ensembles The Clarinotts, The Philharmonics,

po netradičnejšie úpravy. Práve rozmanitosť je pre Ottensamera charakteristická. Je považovaný za výnimočného umelca s vyváženým tónom vo všetkých registroch, od nezvúcného šepotu až po údernú silu. Sólistické nálady dokáže pružne a sofistikovane meniť podľa potreby orchestra. Jeho mäkký tón, rôznorodé frázovanie, diferencovaná dynamika a plynulá bravúrnosť ohuruje divákov po celej Európe, USA či Ázii. Široká verejnosť ho vníma ako citlivého interpreta s pokojným prístupom k lyrickým pasážam a so zmyslom pre zvukové nuansy. Daniel spolupracoval aj s klaviristom Christophom Traxlerom na nahrávkach klavírných sonát Brahmsa a Webera, ktoré vydalo Classic Concert Records, charakteristických živou artikuláciou a ľahkosťou. Ako pedagóg viedol majstrovské kurzy v Rakúsku, Nemecku, Švajčiarsku, Izraeli a v Japonsku.

and the Baole-Quintet has furthered his artistic achievement. a recording of the J. Brahms and C.-M. v. Weber clarinet sonatas, with Christoph Traxler, has been issued at Classic Concert Records.

Christoph TRAXLER

klavír | piano

Komorný hráč, ale aj sólista s rozsiahlou znalosťou v klavírnom repertoári, Christoph Traxler (1983), patrí k všestranným mladým rakúskym umelcom. Pre svoj citlivý klavírny sprievod je vyhľadávaný medzi mnohými spevákmi a inštrumentalistami. Hrať na klavíri začal Christoph v ôsmich rokoch. V roku 1994 sa dal na štúdium na Konzervatóriu v Linzi pod vedením Ranka Markovica a Horsta Matthaëusa. Po jeho absolvovaní sa presťahoval do Viedne a nastúpil na Universität für Musik und darstellende Kunst Wien, kde študoval u Heinza Medjimoreca a Stefana Arnolda. Školu v roku 2012 absolvoval s najvyšším vyznamenaním. Traxler je dvojnásobným víťazom štipendia Boesendorfer a Herberta von Karajana. Tiež sa stal laureátom ďalších národných i medzinárodných súťaží, napríklad Medzinárodná súťaž v komornej hre Johannesa Brahmsa, Gradus ad Parnassum, Medzinárodný festival komornej hudby v Rakúsku, Musica Juventutis, Súťaž Rudolfa Heydera a Európska klavírna súťaž v Bukurešti. Vystupoval v mnohých európskych metropolách, ale aj v USA, Ázii či Afrike. Jeho komornými partnermi boli hudobníci ako Ernst Ottensamer, Wolfgang Schulz, Hansjörg Schellenberger, Franz Bartolomey, Volkhard Steude, Heinz Zednik, Bo Skovhus, Angelika Kirchschrager, ktorí okrem iného ocenili jeho interakcie v spoločnom hudobnom dialógu.

Ako sólista debutoval *Koncertom pre klavír a orchester* Roberta Schumanna, spolupracoval s Viedenským komorným orchestrom, Viedenskou komornou filharmóniou, Viedenským

Christoph Traxler was born in Linz, and studied at the University for Music and Performing Arts in Vienna with Heinz Medjimorec and Stefan Arnold. He has emerged as a prizewinner at many competitions, such as the "International Lions European Music Competition" for piano in Bucharest (Romania) 2007, the International Johannes Brahms Chamber Music Competition 2000, as well as the "Gradus ad Parnassum" Competition in 2006. Since his debut in the Musikverein Vienna in 2008, he has regularly been invited to perform there in chamber music concerts and festivals. His chamber music partners include renowned musicians such as Ernst Ottensamer, Wolfgang Schulz, Hansjörg Schellenberger, Franz Bartolomey, Volkhard Steude, Heinz Zednik, Bo Skovhus, and Angelika Kirchschrager, as well as the chamber music ensembles The Philharmonics and the Baole-Quintet.

As a soloist with orchestra, Christoph Traxler first performed the *Concerto in a minor* by Robert Schumann in 2000. Since then he has frequently been invited to perform as a soloist with orchestras such as the Vienna Chamber Orchestra, the Vienna Chamber Philharmonic, the Vienna Jeunesse Orchestra, the Ensemble "WienKlang", the Concilium Musicum Vienna, the Vienna Virtuosi, as well as the Symphony Orchestra Kaposvár. He has played under the baton of conductors such as Manfred Honeck, Stefan Vladar, Christoph Angerer, Azis Sadikovic and Claudius Traunfellner. Christoph Traxler has performed in the major concert halls of Austria, such as the Brucknerhaus Linz, the Musikverein

Jeunesse Orchestra, Ensemble WienKlang či Symfonickým orchestrom Kaposvár. Okrem toho je členom komorného zoskupenia Baole Quintet a The Philharmonics. Christoph Traxler je vášnivým cestovateľom a tento kozmopolitný pohľad na svet dodáva jeho hre nový rozmer.

Vienna, the Vienna Konzerthaus, as well as the Musikverein Graz. He has further performed on concert tours which have taken him throughout Europe, Asia, Africa, and the United States of America.

AMARYLLIS QUARTET

Amaryllis Quartet patrí v súčasnosti k najetablovanejším švajčiarskym sláčikovým súborom. Nežne lyrický a zároveň náruživý podmanivý súbor spája štyroch špičkových interpretov – Gustava Frielinghausa, Lenu Wirth, Lenu Eckels a Yvesa Sandoza. Každý z nich absolvoval majstrovské kurzy u popredných svetových interpretov a okrem vlastného telesa spolupracovali aj s inými zoskupeniami a orchestrami, čím získavali ešte väčšiu interpretačnú a koncertnú prax. Kvarteto hudobníkov, ktorí spolu študovali v Bazileji, prvýkrát výrazne zarezonovalo u odbornej verejnosti v roku 2011, keď získalo ocenenie, (2. miesto, prvé nebolo udelené) na Súťaži Premio Paolo Borciani. Onedlho si vyslúžilo aj Grand Prix na Medzinárodnej súťaži komornej hudby Monash University v austrálskom Melbourne a vyhrali aj medzinárodné súťaže v Heerlene, Eindhovene a Gazi. Na súťaži Der Deutscher Musikwettbewerb získali štipendium nemeckej Hudobnej rady a v roku 2012 nasledovalo ocenenie na festivale komornej tvorby od Nadácie Jürgena Ponta. Amaryllis Quartet pravidelne účinkuje na koncertných festivaloch Schleswig-Holstein Musikfestival, Festspiele Mecklenburg-Heidelberger Frühling a Lucerne Festival. Koncertovali v sálach ako Muziekgebouw v Amsterdame, Tonhalle v Zürichu, Musikverein vo Viedni, Teatro della Pergola vo Florencii, Teatro La Fenice v Banátkach či Da Ichi Seimei Hall v Tokiu. Vlastnú sériu recitálov uviedlo kvarteto v Hamburgu, v Lübecku a v Solothurne vo Švajčiarsku. Vo svojich recitáloch sa snažia kombinovať štandardnú hudobnú literatúru s tvorbou súčasných skladateľov a spájať rozdiel medzi tradičným

If not earlier, then certainly after winning the Finalists' Prize at the Premio Paolo Borciani 2011 in Reggio Emilia (no First Prize was awarded) and then, only four weeks later, taking First Prize and the Monash University Grand Prize at the 6th Melbourne International Chamber Music Competition, the Amaryllis Quartet emerged as one of the leading string quartets of their generation. The four young musicians, who first studied with Walter Levin in Basel and later with the Alban Berg Quartet in Cologne and Günter Pichler in Madrid, have also won prizes at international competitions in Heerlen, Eindhoven, and Graz, and have been named scholarship winners of the Deutscher Musikrat (German Music Council). In 2012 they won the Chamber Music Prize of the Jürgen Ponto Foundation. Their 2011 release, *White* featuring works by Haydn and Webern won the 2012 ECHO Klassik Award as "Chamber Music Recording of the Year". The Amaryllis Quartet regularly performs in concert series and at festivals such as the Schleswig Holstein Musikfestival, the Festspiele Mecklenburg-Vorpommern, Heidelberger Frühling, and Lucerne Festival, as well as at venues such as the Muziekgebouw Amsterdam, the Tonhalle in Zürich, Vienna's Musikverein, Teatro della Pergola in Florence, the Gran Teatro La Fenice di Venezia, and the Dai-ichi Seimei Hall in Tokyo. The quartet has been featured in recordings and productions by the German broadcasters SWR, WDR, NDR, BR, Swiss Radio DRS, and Radio France. In addition, the string quartet has inaugurated its own recital series at the Laeishalle Hamburg, Lübeck's Kolosseum, and at the Concert Hall in

a moderným poňatím. Tento prístup oslovil aj nemecké rozhlasové stanice ako WRD, NDR, BR, SWR a francúzske Radio France, pre ktoré kvarteto nahrávalo. Amaryllis Quartet pravidelne vystupuje s komornými partnermi ako Barbara Westphal, Dimitri Ashkenazy, François Benda, Patrick Demenga, Paul Katz, Jens Peter Maintz, Gustav Rivinius, Gerhard Schulze a Michael Tree. Kvarteto sa venuje taktiež svetovým premiéram skladieb súčasných skladateľov ako sú Eino Tamberg, Johannes Fischer alebo Lin Yang. Popritom však nezabúdajú ani na diela starých majstrov a najčastejšie kombinujú prácu viedenského klasicizmu s druhou viedenskou školou. Týmto sa prezentovali na CD *White*, ocenenom v prestížnej ankete ECHO Klassik Award ako najlepší komorný album roka, na ktorom predstavujú sláčikové kvartetá Josepha Haydna a Antona Weberna. Podobne je ladené aj pomerne nedávne CD *Red*. Amaryllis Quartet je veľkým propagátorom zabudnutých skladieb starých majstrov, najmä Bélu Bartóka a jeho žiakov, napríklad Gézu Frida. V roku 2008 kvarteto vydalo album, na ktorom zazneli vo svetovej premiére štyri sláčikové kvartetá Gézu Frida.

Solothurn, Switzerland. In programming their recitals the quartet members strive to innovatively combine the standard quartet literature with contemporary compositions. The musicians not only give premiere performances of New Music by composers such as Eino Tamberg, Johannes Fischer, or Chinese composer Lin Yang, but they also include forgotten masterpieces in their recitals. For example, the Amaryllis Quartet champions the music of the Hungarian composer and pupil of Béla Bartók Géza Frid, having completed the world premiere recording of his quartets in 2008. The quartet particularly enjoys combining works from the Viennese classical period with those of the Second Viennese School, as they did on their previous CD *White* and have also done in their present recording *Red*. The Amaryllis Quartet regularly performs with chamber music partners Barbara Westphal, Dimitri Ashkenazy, François Benda, Patrick Demenga, Paul Katz, Jens Peter Maintz, Gustav Rivinius, Gerhard Schulz, and Michael Tree.

Streda

17. apríl, 19:00

András CSÁKI, gitara (Maďarsko)

Johann Sebastian Bach (1685 – 1750)

Prelúdium E dur (BWV 1006/a)

Georg Philipp Telemann (1681 – 1767)

Husľová fantázia č. 1 A dur, verzia pre gitaru (1735)

Mauro Giuliani (1781 – 1829)

Rossiniana č. 2 op. 120

Agustín Pío Barrios Mangoré (1885 – 1944)

Valčík op. 8, č. 3

Isaac Albéniz (1860 – 1909)

Sevilla zo Španielskej suity č. 1 op. 47 (1886)

Francisco Tárrega (1852 – 1909)

Fantázia na témy z Verdiho opery La traviata

Francisco Tárrega (1852 – 1909)

Variácie na Benátsky karneval

Tomáš ŠELC, basbarytón (Slovenská republika)

Dana HAJÓSSY, klavír (Slovenská republika)

Antonín Dvořák (1841 – 1904)

Biblické písně op. 99, výber (1895)

Oblak a mrákota jest vůkol Něho

Hospodin jest můj pastýř

Bože! Bože! Píseň novou zpívati budu Tobě na loutně

Slyš, ó Bože, volání mé

Zpívejte Hospodinu píseň novou

Piotr Iljič Čajkovskij (1840 – 1893)

Romance, výber

Ni slova o drug moj (Už ani slovo, priateľ môj) op. 6, č. 2 (1869)

Otčevo? (Prečo?) op. 6, č. 5 (1869)

Zabyť tak skoro (Tak skoro zabudnúť, 1870)

Serenada Dona Žuana (Serenáda Dona Juana) op. 38, č. 1 (1878)

Alexander Albrecht (1885 – 1958)

Piesne, výber

Man nötigte lachend sie zum Klavier (So smiechom ju vyzvali zahrať na klavíri, 1908)

An ein kleines Mädchen (Malému dievčatku, 1905)

Verschwunden bist du (Stratila si sa, 1905)

Uralte Nacht (Prastará noc, 1904)

Zipser Lieder (Spišské piesne, 1934)

Wednesday

17th April, 7 p.m.

András CSÁKI, guitar (Hungary)

Johann Sebastian Bach (1685 – 1750)

Prelude in E major (BWV 1006/a)

Georg Philipp Telemann (1681 – 1767)

Violin Fantasy No. 1 in A major, version for guitar (1735)

Mauro Giuliani (1781 – 1829)

Rossiniana No. 2, Op. 120

Agustín Pío Barrios Mangoré (1885 – 1944)

Valse, Op. 8, No. 3

Isaac Albéniz (1860 – 1909)

Sevilla from Spanish suite No. 1, Op. 47 (1886)

Francisco Tárrega (1852 – 1909)

Fantasia on Themes from Verdi's La traviata

Francisco Tárrega (1852 – 1909)

Variations on Carnival of Venice

Tomáš ŠELC, bass-baritone (Slovak Republic)

Dana HAJÓSSY, piano (Slovak Republic)

Antonín Dvořák (1841 – 1904)

Biblical Songs, Op. 99, selection (1895)

Oblak a mrákota jest vůkol Něho

Hospodin jest můj pastýř

Bože! Bože! Píseň novou zpívati budu Tobě na loutně

Slyš, ó Bože, volání mé

Zpívejte Hospodinu píseň novou

Pyotr Il'yich Tchaikovsky (1840 – 1893)

Romances, selection

Not a Word, Oh My Friend, Op. 6, No. 2 (1869)

Why?, Op. 6, No. 5 (1869)

To Forget so Soon (1870)

Don Juan's Serenade, Op. 38, No. 1 (1878)

Alexander Albrecht (1885 – 1958)

Songs, selection

Laughing They Forced Them to the Piano (1908)

To a Little Girl (1905)

You Disappeared (1905)

Grey Night (1904)

Spiš Songs (1934)

Repertoár barokovej gitary je charakteru moderného nástroja pomerne vzdialený, preto ho často nahrádzajú úpravy lutnovej hudby. K jej skvostom nepochybne patria kompozície **Johanna Sebastiana Bacha**. Bach venoval lutne alebo lutnovému čembalu štyri suity a niekoľko ďalších skladieb. Ide o lutnové verzie skladieb pre violončelo, husle alebo čembalo, no ich autenticitu potvrdzujú autorove rukopisy (BWV 995, BWV 998, BWV 1006a). *Suitu pre lutnu E dur* BWV 1006a vytvoril z pôvodne husľovej *Partity* BWV 1006. Aj keď v prípade ostatných uskutočnil Bach viaceré zmeny, lutnová verzia tejto suity sa od pôvodnej odlišuje len minimálne. V tom istom čase, roku 1735 vyšlo v Hamburgu *12 Fantázií pre sólové husle bez basu Georga Philippa Telemanna*. Spolu s jeho fantáziami pre sólové čembalo, flautu a neskôr violu da gamba ide o mimoriadne hodnotné diela svojho druhu, demonštrujúce Telemannovo majstrovstvo v písaní hudby pre tieto nástroje bez sprievodu. Úvodnú *Fantáziu* charakterizuje striedanie pomalých častí (*Largo*, *Grave*) a rýchleho *Allegra*, ktoré sa v prísnej repríze zopakuje a fantázii dodáva ucelenejší ráz. Pre gitaru našiel a upravil komplet týchto fantázií taliansky gitarista Carlo Marchione roku 1998. Na začiatku a v prvej polovici 19. storočia dominovali gitarovému umeniu najmä Taliani. Jednou z najvýraznejších postáv tohto obdobia bol **Mau-ro Giuliani**, ktorý popri úspechoch vo vlastnej krajine získal uznanie najmä vo Viedni, kde pôsobil od roku 1806. Stal sa súčasťou koncertného života mesta a hrával s najvýznamnejšími hudobníkmi – Hummelom, Maysederom či Moschelesom a priateľstvá ho spájali napríklad s Beethovenom a Schubertom. Základom Giulianiho kompozičného jazyka bola operná tradícia talianskeho bel canta. V roku 1821 píše vydavateľovi Ricordimu, že sa mu v Ríme podarilo napísať: „... niekoľko skladieb v novom, doteraz neznámom štýle, vynímajúc ten v unikátnej mysli pána Rossiniho, ktorý ma obdaroval mnohými originálmi, ktorých úpravy mi úplne pasujú.“ Medzi opisovanými skladbami bola aj prvá zo série šiestich virtuózných fantázií nazvaných *Rossinianas*. Giuliani v nich využíva témy z Rossiniho oper a zostavuje tak podmanivé diela v štýle „gran pot-pourri“. V *Rossiniane* č. 2 op. 120, ktorú dokončil roku 1822, spracoval témy z Rossiniho oper *Otello*, *Armida*, *Popoluška*

a *Straka zlodejka*. Nástup modernej éry gitary je úzko spätý s tradíciou španielskej národnej hudby na prelome 19. a 20. storočia. Určujúcimi osobnosťami boli gitaristi Francisco Tárrega a Miguel Llobet. Okrem pôvodných novovznikajúcich kompozícií zohrávali dôležitú úlohu aj úpravy klavírnej hudby romantikov i moderných španielskych skladateľov Granadosa a Albéniza. Hudba **Issaca Albéniza** je známa predovšetkým vďaka jeho podmanivým klavírnym kompozíciám. O svojej hudbe povedal aj nasledovné: „*Vo všetkých mojich dielach je menej hudobnej vedy, menej veľkých myšlienok, no viac farieb, slnka a vône olív.*“ Je v nich čitateľná inšpirácia flamencovou kultúrou, ktorú spája aj prevzatie gitarového idiómu do klavírnej textúry. Nie je preto nič prekvapujúce, keď sa viaceré jeho skladby objavili v gitarovej podobe už pár rokov po ich vzniku. Francisco Tárrega patril k prvým gitaristom, ktorí objavili čaro Albénizovej hudby. K upravovaným skladbám patrila aj *Sevilla*, tretia časť *Suity Española* č. 1. Má dovedna osem častí, ktoré vznikali a boli vydávané postupne medzi rokmi 1886 až 1894 a do suity boli usporiadané až po autorovej smrti v roku 1911. Albénizova hudba je pre gitaru transkribovaná dodnes, pričom sa vychádza z tradičných verzií Tárregu a Llobeta, no početné sú aj moderné úpravy, viac sa priďržiavajú detailov pôvodnej klavírnej textúry. **Francisco Tárrega** začal študovať klasickú gitaru u Juliana Arcasa roku 1862, keď bola gitara v Európe na ústupe, zatienená najmä klavírom. Mladý Tárrega bol v mladom veku výborným hráčom na oboch nástrojoch, no rozhodujúcim okamihom bola jeho spolupráca so slávnym španielskym výrobcom gitár Antoniom Torresom. Roku 1869 od neho Tárrega získal neobyčajne zvučný nástroj a spoločne tak pripravili cestu k znovuzrodeniu gitary v 20. storočí. Tárrega bol známy aj ako výborný improvizátor, čo zúročil vo viacerých svojich dielach. Je autorom viacerých variačných skladieb, no k najznámejším patria *Fantázia na témy z opery La traviata* a *Benátsky karneval – veľké variácie pre gitaru*. Rukopisy oboch sa datujú do rokov 1893 a 1894 a napísal ich počas svojich koncertných pobytov v Londýne a Nice. Prvé dielo je prepracovaním rovnomennej fantázie, ktorú skomponoval Tárregov učiteľ Arcas. Možno v nej rozpoznať témy z úvodného *Preludia* a árií *Addio*

del passato (3. dejstvo) a *Sempre libera* (1. dejstvo) Verdiho opery *La traviata*. *Benátsky karneval* je nepochybne inšpirovaný slávnymi husľovými variáciami Paganiniho. Vo svojich dvanástich variáciách s nápaditou introdukciou Tárrega v plnej miere demonštroval možnosti gitary ako virtuózneho koncertného nástroja. Symbolicky tak završujú epochu 19. storočia v gitare, ktorú možno charakterizovať výraznou mierou virtuozity a s ňou aj narastajúcej popularity nástroja naprieč Európou. Paralelný vývoj, charakterizovaný najmä presadzovaním sa gitary ako moderného koncertného nástroja, možno badať aj na latinskoamerickom kontinente. Jeho predstaviteľom bol paraguajský gitarista a skladateľ **Agustín Pío Barrios Mangoré**, pre mnohých jeden z najväčších gitarových skladateľov nastupujúcej éry. Napriek tomu, že nikdy nezískal komplexné hudobné vzdelanie, celý svoj život zasvätil hudbe a živil sa ako hráč a skladateľ. Barrios svoj život strávil zväčša na cestách, koncertoval v Argentíne, Brazílii, Čile, Uruguaji, El Salvádore a v roku 1934 absolvoval turné po Európe. Ako hráč je svojím významom prirovnávaný k Andrésovi Segoviovi, ktorý ovplyvnil najmä európsku scénu, no Barrios bol aj veľmi aktívnym skladateľom a autorom vyše troch stoviek kompozícií a úprav európskej a latinskoamerickej hudby. Tým patrí zásadné postavenie v dejinách latinsko-americkej gitarovej hudby v počiatkoch jej modernej éry. *Valčíky op. 8* patria k Barriosovým kľúčovým kompozíciám, čo potvrdzuje aj fakt, že *Valčík* č. 3 patril k Barriosom najčastejšie uvádzaným vlastným dielam. Popri ďalších valčíkoch, mazurkách, či menuetoch je príkladom jeho romantického štýlu, vychádzajúceho z tradície európskej hudby 19. storočia.

Martin KRAJČO

Biblické piesne op. 99 Antonína Dvořáka vznikli v marci 1894, počas druhého roku Dvořákovho pôsobenia vo funkcii riaditeľa Národného konzervatória v New Yorku. Skladateľov smútok za domovom, nedávna smrť blízkych a obdivovaných muzikantských kolegov (Gounoda, Čajkovského a von Bülowa), ako aj správy o ťažkom zdravotnom stave jeho otca, to všetko podnietilo vznik jedného z Dvořákových najzávažnejších a zároveň najintímnejších diel, predstavujúceho akýsi „rozhovor umelca s Bohom“ o základných otázkach ľudského bytia a náboženskej viery. Texty piesní čerpal autor zo starozákonnej *Knihy žalmov*, výber, ktorý urobil, je však neobyčajne pestrý a výrazovo rôznorodý, siahajúci od prejavov bolesti, úzkosti, pokory i dôvery až k tónom radostného vytrženia resp. hymnickej oslavy. Nanajvýš osobný charakter svojej umelecko-náboženskej výpovede Dvořák podporil aj tým, že piesne skomponoval nie v latinčine či (v tom čase okolo neho všade prítomnej) angličtine, lež v rodnom českom jazyku, použijúc pri tom zvláštne archaický preklad z tzv. *Kralickej biblie*. Rovnako účinná je tiež prekvapivá prostota *Biblických piesní*, úspornosť a nevťieravosť klavírneho sprievodu i pozoruhodná čistota vokálneho partu, ktorý sa síce nevyhýba nádherným, typicky „dvořákovsky“ melodickým tvarom, prednostne však dbá na zreteľnú deklamáciu slov a viet. Ako sa totiž vyjadril sám skladateľ: „*Tieto piesne nestačí spievať, je potrebné sa ich modliť...*“ Podobne ako tvorba *Piotra Iljiča Čajkovského* v iných žánroch, predstavujú aj jeho piesňové diela zaujímavú syntézu prvkov hudby ruskej a západnej. Ich základná formovo-výrazová koncepcia síce jasne vyrastá zo sentimentálnych „mestských romansov“ Glinku, Aljabjeva či Varlamova, svojím melodicko-harmonickým bohatstvom však v mnohom pripomínajú tvorbu Franza Schuberta a ich bohato textúrovaný klavírný part, rafinovane dotvárajúci resp. zosilňujúci expresivitu spevákovej výpovede, má tiež prekvapivo blízko k skladateľskému postupom Roberta Schumanna. I keď býva Čajkovského piesňam občas vyčítaný istý manierizmus vo výbere textov a tém (zväčša smutných, ponurých, sladkobôlnych až depresívnych, vyrozprávaných často v prvej osobe), ako aj v ich značne patetickom hudobnom spracovaní, dramatický účinok, s akým skladateľ sonduje v hĺbinách ľudskej duše, vyťahujúc pritom na

povrch všetky jej túžby a vášne i celú jej krehkosť a zraniteľnosť, je pre vnímavého poslucháča skutočne intenzívny, ohromujúci a neopakovateľný. Významnú časť tvorivého odkazu **Alexandra Albrechta**, kľúčovej osobnosti hudobného života Bratislavy v medzivojnovom období, predstavuje práve vokálna lyrika. Komponovaním piesní sa začal zaoberať už v ranej mladosti, pričom prvé vyspelé diela v tomto žánri (vrátane *An ein kleines Mädchen, Verschwunden bist du a Uralte Nacht*) vytvoril ako študent gymnázia pod vplyvom a vedením svojho iba o štyri roky staršieho priateľa a učiteľa Bélu Bartóka. Takmer všetky z približne štyroch desiatok Albrechtových piesní sú – vzhľadom na autorove rodinné i spoločenské zázemie – komponované v nemeckom jazyku (pieseň *Man nötigte lachend sie zum Klavier* je napríklad darom známemu spevákovi Elemírovi Johnovi, *Rosenzeit* venoval zase v roku 1909 svojej budúcej manželke) a drvivá väčšina z nich odráža nielen skladateľov príznačný lyrický cit, ale aj odvážne hľadačstvo resp. novátorstvo v rozširovaní hudobných prostriedkov, siahajúce od idiómov neskorého a doznievajúceho romantizmu cez prvky impresionizmu a expresionizmu až po hranice atonality či tzv. novej vecnosti. Zaujímavou rozlúčkou Alexandra Albrechta s piesňovou tvorbou je miniatúrny cyklus *Zipser Lieder* (1934), zhudobňujúci päť nemeckých ľudových textov z východného Slovenska a inšpirovaný prvkami detskej piesne i spišského folklóru... Žiaľ, napriek vysokej umeleckej kvalite upadla Albrechtova (nielen) piesňová tvorba rokmi celkom do zabudnutia. O jej pripomenutie dnešnému poslucháčovi sa v poslednej dobe intenzívne snaží nielen združenie Albrechtina na čele s dramaturgom V. Godárom, ale tiež pozoruhodný CD-projekt *Biographie*, realizovaný nedávno práve interpretmi dnešného večera – Tomášom Šelcom a Danou Hajóssy.

Peter HOCHÉL

András CSÁKI

gitara | guitar

Už v jedenástich rokoch sa prejavil u Andrása Csákiho (1981) veľký cit pre gitarovú techniku, ktorú začal rozvíjať po prijatí na budapeštianske Konzervatórium Bélu Bartóka. V roku 2002 pokračoval v štúdiu na Akadémii Franza Liszta v Budapešti, ktorú skončil v roku 2007 s vyznamenaním. Študoval tu u najlepších maďarských gitarových majstrov ako József Eötvös, Ede Roth či Sándor Szilvággyi. Popri štúdiu sa začal pravidelne zúčastňovať na zahraničných seminároch a workshopoch u osobností ako Odair Assad, Manuel Barrueco, Leo Brouwer, Abel Carlevaro či David Russell. Minulý rok začal postgraduálne štúdium na Univerzite v Južnej Kalifornii ako študent u významného amerického klasického gitaristu a víťaza Grammy, Scotta Tennanta. Akýmsi zlomovým bodom v jeho kariére bol rok 1999, keď vyhral na 26. ročníku Medzinárodnej hudobnej súťaže Dr. Luisa Sigalla v Čile, vďaka čomu získal množstvo koncertných príležitostí. Sólové recitály predviedol napríklad v Čile, Bosne a Hercegovine, Kanade, USA, Venezuele, Španielsku, Francúzsku, Grécku, Poľsku, Nemecku, Japonsku, Rumunsku či v Českej republike. András Csáki sa pravidelne zúčastňuje na medzinárodných súťažiach a dodnes si z nich odniesol dvadsaťštyri ocenení. K najvzácnejším patrí prvenstvo na 51. ročníku Gitarovej súťaže v Tokiu či víťazstvo na 42. ročníku Medzinárodnej gitarovej súťaže Michele Pittaluga v talianskom meste Alessandria. Na domácej scéne bol ocenený v roku 2009 prestížnou cenou Junior Prima. Odborníkov udivuje svojou vyzretou technikou, v ktorej skĺbil klasickú európsku tradíciu s americkou školou. András dokáže zvládať veľmi náročné prstové techniky s citom pre rôznu hĺbku tónov, čo dodáva jeho

András Csáki (1981) began to play the guitar at the age of 11. In 1996 he was admitted to the Béla Bartók Conservatory of Music, and in 2002 he continued his studies at Liszt Ferenc Academy of Music in Budapest, where he graduated with honours in 2007. He began his post-graduate studies at the University of Southern California in 2012, as a student of Scott Tennant. He was awarded the prestigious „Junior Prima Prize“ in Hungary in 2009. András was taught by the best Hungarian guitar professors, such as József Eötvös, Ede Roth and Sándor Szilvággyi. Since 1995 he has been a regular participant in international master classes all over the world, including master classes held by Odair Assad, Manuel Barrueco, Leo Brouwer, Abel Carlevaro, Paul O'Dette, Angel and Pepe Romero, and David Russell. András's international career started in 1999 after winning the XXVI "Dr. Luis Sigall" International Music Competition in Chile. This prestigious contest brought him a large number of concert opportunities, with recitals in Austria, Bosnia and Herzegovina, Canada, Chile, the Czech Republic, France, Greece, Poland, Germany, Japan, Norway, Romania, Serbia and Montenegro, Slovakia, Spain, Venezuela and the United States. Since that time he has taken part in numerous international competitions. As of 2011 he had received 24 prizes, including first prizes in the 51st Tokyo International Guitar Competition in 2008 and the 42nd "Michele Pittaluga" Guitar Competition in Alessandria, Italy 2009. Apart from solo recitals, he is also devoted to chamber music. As András is one of the most active players of his generation, he is often asked by violinists, singers and cellists to take

hru temperament kombinovaný s prirodzenou emóciou a rozumom. Popri recitáloch sa venuje aj komornej hudbe a dodnes patrí k najaktívnejším hráčom svojej generácie. Veľmi často je žiadaný rôznymi spevákmi a hudobníkmi, aby ich sprevádzal na koncertných vystúpeniach. Spolu s Maďarským symfonickým orchestrom sa viackrát predstavil aj v zahraničí.

Debutový album *My Favourite Pieces* vydal v roku 2009 v Kanade a o rok neskôr prišiel s nahrávkou, ktorá vyšla vo vydavateľstve Naxos. Zahraničné denníky vyzdvihli spôsob, akým vie prepojiť dramaturgickú výstavbu so schopnosťou doplniť klasický repertoár s menej známymi skladbami starých majstrov. Pedagogickú dráhu začal v roku 2005 v americkom Dallase, kde začal dávať prvé hodiny a v ten istý rok sa stal aj učiteľom gitary na Konzervatóriu Bélu Bartóka. Na Akadémii Franza Liszta v Budapešti bol v roku 2009 menovaný za asistenta profesora.

part in different chamber music performances. He has also had several opportunities to play guitar concertos with symphonic orchestras in Hungary and abroad.

His first CD, *My Favorite Pieces* was released in 2009, containing compositions by Bach, Giuliani, Barrios, Morel, Ferenc Farkas and Castelnuovo-Tedesco. His second CD was released in Canada by Naxos in 2010. András began to teach in 2005. Since September of that year he has been a guitar teacher at Béla Bartók Conservatory of Music, and in September 2009 he was appointed assistant professor at Liszt Ferenc Academy of Music in Budapest. He gave his first master classes in Dallas (USA) in 2005. Since then he has frequently been asked to give master classes in various countries, including Estonia, France, Greece, Romania, United Kingdom and his native Hungary.

Tomáš ŠELC

basbarytón | **bass-baritone**

Tomáš Šelc (1983) je poslucháčom na Vysokej škole múzických umení v triede Petra Mikuláša a absolventom operného spevu a zborového dirigovania na bratislavskom Konzervatóriu. Zúčastnil sa na medzinárodných speváckych súťažiach, na ktorých získal niekoľko ocenení. V roku 2006 obsadil prvé miesto na Medzinárodnej speváckej súťaži Imricha Godina vo Vrábľoch a prevzal si aj cenu za najlepšiu interpretáciu barokovej skladby. O rok neskôr si odniesol ocenenie v najvyššej kategórii na Súťaži študentov slovenských konzervatórií a niekoľko cien si odniesol tiež z 42. ročníka Medzinárodnej speváckej súťaže Antonína Dvořáka v Karlových Varoch. V roku 2008 si vybojoval Tomáš víťazstvo aj ďalšie ocenenia na Medzinárodnej speváckej súťaži duchovnej a koncertnej hudby v Kroměříži a onedlho na to aj druhú cenu v prvej kategórii na Medzinárodnej speváckej súťaži Mikuláša Schneidra-Trnavského. Prvé miesto získal v roku 2010 na Medzinárodnej speváckej súťaži Georga Friedricha Händla v Egeri a Medzinárodnej speváckej súťaži Ad honorem Mozart v Prahe. Predstavil sa na festivale komornej hudby Konvergencie, Johannesburg International Mozart Festival v Juhoafrickej republike, na Veľkonočnom medzinárodnom festivale Ludwiga van Beethovena vo Varšave, na Festivale de Santander v Španielsku, Medzinárodnom festivale Wratislavia Cantans a významným bolo aj jeho účinkovanie na festivale Richarda Wagnera v Bayreuth, za ktoré dostal aj štipendium. Tomáš Šelc dvakrát vystúpil na – BHS, kde zaujal recitátom „Hommage á Paul Robeson“. Ako sólista spolupracoval so Singapore Symphony Orchestra, Johannesburg Mozart Festival Orchestra, Kanazawa Symphony Orchestra, Bamberger Symphoniker, Schleswig-Holstein Orchester, Savaria Baroque

Tomáš Šelc (1983) is currently a student of opera singing in the class of Prof. Peter Mikuláš at the Academy of Music and Performing Arts in Bratislava, Slovakia. He previously graduated from the Bratislava Conservatory, where he studied opera singing with Mgr. art. Alžbeta Micháľková and choir conducting with Mgr. art. Dušan Bill. As a soloist he has collaborated with Kanazawa Symphony Orchestra (Japan), Johannesburg Symphony Orchestra (JAR), Südwestdeutsche Philharmonie Konstanz (Germany), Schleswig-Holstein Orchestra (Germany), Bamberger Symphoniker (Germany), Elbipolis Baroque Orchestra (Germany), Bohuslav Martinů Philharmonic Zlín (Czech Republic), Dohnányi Orchestra Budapest (Hungary), Orchestre National des pays de la Loire (France), Ostrava Philharmonic Orchestra (Czech Republic), Savaria Baroque Orchestra (Hungary), The Bohdan Warchal Slovak Chamber Orchestra, Solamente natural (Slovakia), and others. As a soloist he has performed at several major festivals: Johannesburg International Mozart Festival (SAR), Festival International de Santander (Spain), Ludwig van Beethoven Easter Festival (Poland), Bratislava Music Festival (Slovakia), Wratislavia Cantans (Poland), Festival Konvergencie (Slovakia), and others. Since 2004 he has been a regular participant in the International Schleswig-Holstein Music Festival and since 2006, as an external choir member, in the Bamberger Symphoniker. In 2006 he took part in the Imrich Godin International Singers' Contest, where he won the prize (in the under-24 category) and received the award for best performer of baroque music. In 2007 he collected several awards at the Antonín Dvořák Interna-

Orchestra, Dohnányi Orchestra Budapest, Orchestre National des Pays de la Loire, Filharmónia Ostrava, Slovenský komorný orchester Bohdana Warchala, Solamente natural i iné. Od roku 2004 pravidelne hostuje na medzinárodnom podujatí Schleswig-Holstein Musikfestival a popritom od roku 2006 pôsobí ako externý člen zboru prestížnych Bamberških symfonikov. Tomáš Šelc sa venuje interpretácii duchovnej hudby, piesňovej tvorbe, opere i operetnému žánru. Podieľal sa na „live“ nahrávke *Rekviem* od Gabriela Faurého (Hänssler Classic) a ako sólista sa predstavil na albume *Querela Pacis* Vladimíra Godára pod taktovkou Andrewa Parrotta. Tomáš participoval aj na ďalších nahrávkach slovenských skladateľov, napr. pre zahraničné vydavateľstvo CPO nahral diela Jána Levoslava Bellu pod vedením dirigenta Davida Porcelijna. Prvé profilové CD vydal minulý rok vo vydavateľstve Pavian Records pod názvom *Alexander Albrecht: Biographie*. Táto nahrávka sa stala významnou súčasťou šírenia slovenskej hudobnej kultúry. Interpretatívny prístup Tomáša Šelca tu charakterizujú dokonalá znalosť obsahu textov, pochopenie albrechtovskej melodiky aj harmónie a vnímanie klavírneho kontextu, a tak piesne v jeho podaní majú ambíciu stať sa dobrým východiskom pre ďalšie interpretačné výklady.

tional Singers' Contest in Karlovy Vary (Czech Republic). Besides third prize in the "Junior" category, he won the "Song" category, the Award of the Head of the Karlovy Vary Country, and the Award of the Antonín Dvořák Foundation for the best interpretation of Dvořák's songs. In the same year he won the first prize at the Slovak Conservatories Singers' Contest. In 2008, besides the Award of the "OSA" Foundation (for the best interpretation of contemporary works by Czech authors) he achieved first place in category A of the International Singers' Contest of Spiritual and Concert music, organised by the Conservatory of the Lutheran Academy in Kroměříž. In that same year he won second prize at the Mikuláš Schneider-Trnavský International Singers's Contest in Slovakia. In 2009 he participated in the Imrich Godin International Singers' Contest, where he won first prize (under-33 category) and received the award for best performer of the Contest. In the same year he won first prize in category B and was chosen as the overall laureate at the International Singers' Contest of Spiritual and Concert Music organized by the Conservatory of the Lutheran Academy in Olomouc (Czech Republic). In 2010 he took part in the G. F. Händel International Singers' Contest in Eger, Hungary, where he achieved first prize and the "Dohnányi Orchestra Award", which included an offer of cooperation during the 2010/2011 season. In 2012 he won the first prize at the International Singers' Contest "Ad honorem Mozart" in Prague. In 2010 Tomáš Šelc participated in the following CD recordings: Gabriel Faure's *Requiem* (conductor Rolf Beck) – issued by Hänssler Classic; Vladimír Godár's *Querela pacis* (conductor Andrew Parrott), issued by Pavian Records; *Works of Jan Levoslav Bella* (conductor David Porcelijn), issued by CPO. In 2011 he recorded his first profile CD, *Alexander Albrecht: Biographie* (songs), issued by Pavian Records (2012). Since 2009 he has been conducting the female choir Nevädza in Stupava (SK). Tomáš Šelc focuses on the performance of spiritual music and songs, as well as operetta and opera.

Dana HAJÓSSY

klavír | **piano**

V súčasnosti jedna z najvýznamnejších a pracovne najvyťaženejších slovenských korepetítoriek vyštudovala hru na klavíri na bratislavskom Konzervatóriu u Juraja Mašindu. Už počas štúdií na Vysokej škole múzických umení u Ivana Paloviča a Tatiany Fraňovej sa začala zaoberať komornou hrou v rôznych zoskupeniach. Dodnes sa venuje výlučne komornej hre a pravidelne sprevádza spevákov na súťažiach, odkiaľ má viacero ocenení za najlepšiu klavírnú spoluprácu. Po skončení vysokoškolského štúdia nastúpila na Konzervatórium v Bratislave, kde je dodnes pedagogičkou klavírnej hry a klavírnej spolupráce. Niekoľko rokov pôsobila na podobnej pozícii na VŠMU v Bratislave. Ako korepetítorka spolupracuje s Bratislavským chlapčenským zborom, s ktorým absolvovala koncertné turné po viacerých krajinách Európy, USA a Ázie. Ako pedagóg klavírnej spolupráce sa spolupodieľala na výchove mnohých úspešných operných spevákov. Spolu s Tomášom Šelcom nahrali profilové CD slovenského skladateľa Alexandra Albrechta, ktorým sa vracajú ku koreňom európskej tradície a folklórnej inšpirácie. Šelcovu vokálnu líniu tu podporuje rozsiahlym výrazovým spektrom prechádzajúcim od lyrickej nálady, cez rozmarité tóny, vtip až po tragickosť a prehlbovaním kontrastných emócií.

Dana Hajóssy studied piano playing with Juraj Mašinda at the Conservatory in Bratislava and with Ivan Palovič and Tatiana Fraňová at the Academy of Performing Arts. During her studies she performed chamber music with a variety of ensembles. After graduation Ms. Hajóssy joined the Conservatory in Bratislava, where she has since given lessons in piano playing and piano accompaniment. Simultaneously, for several years she has taught the above-mentioned subjects at the Academy of Performing Arts. Ms. Hajóssy focuses on chamber music exclusively. She has accompanied singers at numerous contests, collecting several prizes for excellent piano accompaniment. Currently Ms. Hajóssy cooperates with the Bratislava Boys's Choir as an accompanist. She has successfully taken part in concert tours to the US as well as to many European and Asian countries. As a teacher of piano accompaniment Ms. Hajóssy has contributed to the training of numerous successful opera singers.

Minúta pre počúvanie, minúta pre zážitky

Hudobné centrum prináša žiakom základných škôl nový tvorivo-vzdelávací projekt Minúta pre počúvanie, ktorý otvára deťom prístup k obrovskej rozmanitosti hudby a zvukov.

Štvrtok

18. apríl, 19:00

ŠTÁTNY KOMORNÝ ORCHESTER ŽILINA

Ewa STRUSIŃSKA, dirigentka (Poľsko)
Anneleen LENAERTS, harfa (Belgicko)
Narek HAKHNAZARYAN, violončelo (Arménsko)

Ludwig van Beethoven (1770 – 1827)
Egmont op. 84, koncertná predohra (1810)

Reinhold Glière (1875 – 1956)
Koncert pre harfu a orchester Es dur op. 74 (1938)
Moderato
Tema con variazioni
Allegro giocoso

Antonín Dvořák (1841 – 1904)
Koncert pre violončelo a orchester h mol op. 104 (1895)
Allegro
Adagio ma non troppo
Finale: Allegro moderato

Thursday

18th April, 7 p.m.

SLOVAK SINFONIETTA ŽILINA

Ewa STRUSIŃSKA, conductor (Poland)
Anneleen LENAERTS, harp (Belgium)
Narek HAKHNAZARYAN, cello (Armenia)

Ludwig van Beethoven (1770 – 1827)
Egmont, Op. 84, Overture (1810)

Reinhold Glière (1875 – 1956)
Harp Concerto E-flat Major, Op. 74 (1938)
Moderato
Tema con variazioni
Allegro giocoso

Antonín Dvořák (1841 – 1904)
Cello Concerto in B minor, Op. 104, B191 (1895)
Allegro
Adagio ma non troppo
Finale: Allegro moderato

„Pre nás hudobníkov sú Beethovenove diela ako stĺpy dymu a ohňa, ktoré ukazovali Izraelitom cestu púšťou: stĺpy dymu nás vedú dňom, stĺpy ohňa nocou, takže môžeme neustále napredovať. Beethovenova temnota i svetlo nám rovnako ukazujú cestu, ktorú musíme nasledovať...“

Franz Liszt

Scénická hudba ku Goetheho hre *Egmont* **Ludwiga van Beethovena** (1770 – 1827) bola skomponovaná na objednávku viedenského dvorského divadla na prelome rokov 1809/1810 a predstavuje posledné dramatické dielo skladateľovho stredného obdobia. Divadelná hra slávneho nemeckého básnika a dramatika z roku 1786 bola v čase vzniku Beethovenovho diela klasickým dielom s témou politického oslobodenia. Jej hlavným hrdinom je gróf Egmont, ktorý vedie v 16. storočí vo Flandrách povstanie Flámov proti krutovláde španielskych Habsburgovcov. Po zajatí Egmonta sa ho jeho milá Clärchen usiluje oslobodiť. Keď jej snaženie ostáva bez úspechu, otrávi sa. Egmont si vo väzení predstavuje slobodu ako imaginárnu ženu s podobou Clärchen, ktorá mu odovzdáva vavrínový veniec. Na popravu tak odchádza s vedomím, že obeta, ktorú prináša, raz umožní slobode zvíťaziť. Beethoven najskôr zvažoval skomponovanie predohry v „osudovej tónine“ c mol, čím by sa skladba dostala do blízkosti 5. symfónie alebo *Coriolana*. Dielo napokon vychádza z tragickej tóniny f mol, aby skončilo apoteózou slobody v jasavom F dur. Podľa beethovenovského špecialistu Lewisa Lockwooda možno v *Egmontovi* rovnako ako v *Coriolanovi* nájsť priamy vzťah medzi témami a dejom drámy: pomalá introdukcia sa dá chápať ako vyjadrenie atmosféry španielskeho útlaku, *Allegro* zobrazuje narastanie nepokoja a vzburu, kóda odkazuje na Egmontovo zajatie a smrť, po ktorých prichádza víťazstvo v podobe veľkolepej gradácie z pianissima do fortissima.

Ruský skladateľ **Reinhold Glière** (1875 – 1956), autor viacerých symfónií, oper, baletov, vokálnej i komornej hudby, patril k neskororomantickým nasledovníkom svojich krajanov Alexandra Borodina (1833 – 1877) a Alexandra Glazunova (1865 – 1936). v kompozícii sa vzdelával na Moskovskom konzervatóriu, dirigovanie študoval

v Berlíne. Po skončení štúdií pôsobil ako úspešný pedagóg na konzervatóriách v Kyjeve a v Moskve. K jeho žiakom patrili napríklad Sergej Prokofiev (1891 – 1953) alebo Aram Chačaturjan (1903 – 1978). v povojnovom období nepoznala pýcha na ruskú kultúru hraníc a podpora „kultúr, ktoré boli svojou formou národné a obsahom socialistické“, sa od 30. rokov 20. storočia stali prioritami sovietskej politiky. Záujem o hudbu zakaukazských republík Sovietskeho zväzu a jej reflexia v operných (prvá azerbajdžanská a uzbecká opera) i v symfonických dielach (*Symfónia „Ilja Muromec“*) preto priniesli Glièrovi vplyvné posty v Únii sovietskych skladateľov. *Koncert pre harfu a orchester op. 74* – prvý sólový koncert ruského skladateľa pre tento nástroj – vznikol v roku 1938. Pri jeho komponovaní Glière požiadal o radu harfistku Veľkého divadla v Moskve a uznávanú sólistku Xeniu Alexandrovnu Erdely (1878 – 1971). Vplyv jej návrhov na výslednú podobu diela bol taký veľký, že jej Glière po dokončení diela ponúkol spolautorstvo, čo však odmietal. Popularitu koncertu priniesol nielen sólový nástroj, ale tiež kombinácia klasicizujúcich črt s typickým ruským hudobným romantizmom. „*Glière nebol zlý človek, ale len priemerný skladateľ*,“ napísal vo svojich *Pamätiach* Dmitrij Šostakovič (1906 – 1975). Napriek tomu sa mu podarilo vytvoriť okrem eklektických a angažovaných skladieb aj dielo, ktoré dodnes neodmysliteľne patrí do repertoáru všetkých harfistov.

Na charakteristiku jednotlivých tónin nemajú vplyv len praktické faktory ako akustika, notácia, či „vhodnosť“ pre konkrétne nástroje, ale aj dejiny hudobných diel. H mol je tóninou Schubertovej „*Nedokončenej*“ a Čajkovského „*Patetickej*“ symfónie, teda intímnych výpovedí naplnených tragikou a melancholickosťou, čo možno s výnimkou poslednej časti vziať na dielo **Antonína Dvořáka** (1841 – 1904). Na *Violončelovom koncerte h mol* začal skladateľ pracovať počas zimných mesiacov roku 1895 v New Yorku, kde od roku 1892 pôsobil na viacnásobné pozvania mecenášky a filantropky Jeanette Thurberovej ako riaditeľ tamojšieho konzervatória. v Amerike patrila k jeho priateľom i prvý violončelista Metropolitnej opery Victor Herbert, ktorého koncert pre tento nástroj predstavoval jeden

z impulzov pre vznik Dvořákovho diela. Koncertantnú skladbu pre violončelo od neho už dlhší čas žiadal i pražský violončelista Hanuš Wihan, zakladateľ Českého kvarteta. Hoci Dvořák dokončil dielo ešte v New Yorku, po návrate do vlasti zmenil celú záverečnú časť a pod vplyvom smrti sestry svojej manželky Josefíny Kaunicovej (pod vplyvom správ o jej chorobe vložil ešte v Amerike do strednej časti koncertu citát piesne *Kéž duch můj sám*), ku ktorej istý čas prechovával ľúbostné city, dokoňoval elegickú kódu diela. „*Vzdor trampotám jsem napsal dílo, z kterého mám radost a útěchu, že i v takové náladě jsem dovedl sám sebe přemoci*,“ napísal po skončení práce skladateľ. Tak ako v prípade husľového koncertu, radu hľadal u huslistu a Brahmsovho priateľa Josepha Joachima, pri violončelovom koncerte požiadal o názor Wihana. Pred publikovaním koncertu u Fritza Simrocka chcel však po vydavateľovi prísľub, aby nepovolil nikomu – vrátane priateľa Wihana – bez jeho vedomia a súhlasu žiadne zmeny. Nesúhlasil ani s Wihanovou kadenciou. Dielo napriek „americkým“ a „českým“ vplyvom čerpá najmä z nemeckej symfonickej tradície, orchester má v skladbe rovnocennú úlohu. „*Prečo som nevedel, že pre violončelo možno skomponovať takéto dielo? Keby som to bol vedel, napísal by som nejaké už dávno*,“ povedal údajne Johannes Brahms, keď sa s Dvořákovým koncertom zoznámil.

Andrej ŠUBA

Anneleen LENAERTS

harfa | harp

Belgická harfistka Anneleen Lenaerts (1987) je považovaná za výnimočný sólistický talent. Už ako deväťročná začala chodiť na hodiny harfy k významnej harfistke Lieve Robbroeckx, s ktorou napokon spolupracovala celých deväť rokov. Štúdium na konzervatóriu v Bruseli a Paríži absolvovala s významením. Okrem hry na nástroji sa zaoberala aj teoretickým štúdiom harmónie, kontrapunktu a fúgy. Už od útleho veku sa zúčastňovala na medzinárodných súťažiach, na ktorých vyhrávala rôzne ocenenia. Svoje nadanie potvrdila na interpretačných súťažiach v Nemecku, Belgicku, Rakúsku, Francúzsku, Maďarsku, Španielsku či v USA. Najvýznamnejší úspech zaznamenala v roku 2005 na Grand Prix International Lily Laskine (1. miesto), ktorá je považovaná za jednu z najprestížnejších harfových súťaží na svete. Okrem toho je laureátkou Medzinárodnej súťaže ARD v Mníchove v roku 2009, z ktorej si okrem tretieho miesta odniesla aj Cenu publika. V roku 2004 získala Cenu pre mladých hudobníkov Yotam od flámskej vlády a o dva roky neskôr jej guvernér Basse a Haute Normandie udelil Prix Culture International de la Jeunesse. Výrazné úspechy prišli aj na súťaži Nadácie umelcov Mathilde E. Horlait Dapsens, na súťažiach Lunsens a Van Straelen a stala sa taktiež laureátkou Nadácie d'entreprise Banque Populaire de Paris. Nedávno získala cenu „Mladý nádejný umelec“ od Belgického rádia. Anneleen nezabúda ani na svoje korene, vďaka čomu bola vymenovaná za kultúrne ambasádorku svojho rodného mesta Peer. K zvýšeniu renomé umelkyne prispelo vymenovanie do funkcie prvej harfistky Viedenskej filharmónie. Významné orchestre zaujala interpretáciou, v ktorej dáva dôraz na farebný zvuk

Belgian harpist Anneleen Lenaerts (1987) is making a name for herself as a soloist of great talent. From an early age she began to win impressive numbers of prizes at international harp competitions. Her extraordinary talent has led to her performing all over Europe to great acclaim. Anneleen's harp playing is known for its colourful and warm sound, perfect timing and deep musical expression. In December 2010 Anneleen was appointed Principal Harp of the Vienna Philharmonic. As a soloist she has performed with orchestras such as Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunk, Mozarteum Orchester, Brussels Philharmonic, and Philadelphia Chamber Orchestra, among others. She has made solo debuts in Wigmore Hall London, Salle Gaveau Paris, Großes Festspielhaus Salzburg, and Bozar Brussels. She has given live solo concerts for Radio Klara, BBC 3's 'In Tune', Radio France Musique, Deutschlandfunk, Radio 4 etc. Still very young, Anneleen has already achieved enormous musical success. She has won many first prizes at national and international harp competitions in Belgium, France, Austria, Hungary, Spain, USA and Germany, including the 'Grand Prix International Lily Laskine', one of the most prestigious harp competitions in the world, and the Internationaler Wettbewerb der ARD München, where she was a prizewinner and winner of the Audience prize. Anneleen has been assigned several times for her remarkable results. She received the YoTaM Prize (Young Talented Musicians) from the Flemish Government in 2004. In 2006 she was awarded the Prix Culture International de la Jeunesse by the governor of Basse and Haute Normandie, along with the Cul-

s hlbokým výrazom a dokonalým načasovaním. Aj vďaka tomu spolupracovala so Symfonickým orchestrom Bavorského rozhlasu, Bruselskou filharmóniou, Komorným orchestrom Philadelphia a s mnohými ďalšími. Vystupovala v koncertných sieňach ako Wigmore Hall v Londýne, Salle Gaveau v Paríži, salzburskom Großes Festspielhaus, či v koncertnej sále Bozar v Bruseli. Niektoré jej sólové recitály naživo zaznamenali rádiá Kalara, BBC 3, Radio France Musique, Deutschlandfunk, a mnohé ďalšie. Okrem sólových prednesov sa zameriava aj na spoluprácu s komornými zoskupeniami. Intenzívne pracuje najmä s klarinetistom Dionysom Grammenosom a hobojistom Karlom Schoofsom. S ním realizovala svoje prvé nahrávky s tvorbou francúzskych impresionistov. Prvé sólové CD vydala ešte v roku 2008 u Egan Records a o tri roky neskôr nahrala ďalšiu sólovú nahrávku unikátnu zaradením transkripcií Chopinových a Lisztových skladieb. Týmto sa tiež Anneleen podieľa na vytváraní nového harfového repertoáru. Svojou invenčnou hrou sa usiluje z nástroja technicky i esteticky vyťažiť maximum a jej repertoár siaha od klasiky až po postromantické i atonálne diela. Výrazný vzťah má aj k národným skladateľským školám s ich ľudovým presahom. K tomu pridáva aj vlastný pohľad na tradičné harfové diela Félixu Godefroida alebo Jeana Baptistu Krumpholza. V repertoári má široký pohľad na tvorbu súčasných skladateľov ako Mischa Zupko, David Watkins, Pierre Sancan, Joaquín Rodrigo, Joseph Jongen, Jacques Ibert a Toshio Hosokawa. Okrem toho interpretuje aj diela skladateľov filmovej hudby Johna Williamsa a Nina Rotu.

tural Commission of the Lions Club, Deauville. In 2007 she won the Mathilde E. Horlait-Dapsens Artistic Foundation Prize, in 2008 she received the Lunsens and Van Straelen Prizes, and in 2010 she became a laureate of the Fondation d'entreprise Banque Populaire de Paris. Recently Anneleen was awarded the Belgian Radio Prize for Young Promising Artist and became 'Cultural Ambassador' of her home town Peer. Anneleen began playing the harp at the age of 9 with Lieve Robbroeckx, with whom she continued working for nine years. She studied further at the Conservatory of Brussels and Paris, graduating invariably with the highest distinction. Anneleen also studied Harmony, Counterpoint and Fugue at the Brussels Conservatory. Since 2010 Anneleen has formed a duo with clarinetist Dionysis Grammenos, with performances worldwide. Her work with oboist Karel Schoofs has produced a CD of works by French impressionistic composers. Her first solo CD, for Egan records, was released in 2008. In April 2011 a new solo CD was released by Aliud Records, with works from Chopin and Liszt, a unique addition to the harp repertoire. "The harmony she produces touches everyone directly... the music is hers, as if she were speaking. She doesn't belabour things. In the most intense virtuoso transitions no less than the most delicate moments, she takes the time to make every note speak..."

Narek HAKHNAZARYAN

violončelo | cello

Svetové denníky New York Times, Los Angeles Times a Guardian o ňom hovoria ako o fenoméne a Washington Post ho označuje za nasledovateľa slávneho Mstislava Rostopovicha. Arménsky hudobník Narek Hakhnazaryan (1988) na seba upozornil v roku 2011, keď vyhral prvú cenu v kategórii violončelo na 14. ročníku Medzinárodnej súťaže P. I. Čajkovského. Na porotu, v ktorej sedeli Sir Clive Gillinson, Mario Brunello, David Geringas, Ralph Kirchbaum, Lynn Harrell či Krzysztof Penderecki, urobil veľký dojem. Narek sa narodil do hudobníckej rodiny a muzikálne základy získal od otca huslistu a mamy klaviristky. Štúdium začal na Sayat Nova School of Music v Jerevane. Odtiaľ jeho kroky smerovali na Moskovské konzervatórium. Neskôr získal štipendium Rostropovičovej nadácie Russian Performing Arts Fund. Svoje prvé ocenenie získal v roku 2006 na Medzinárodnej súťaži Arama Chačaturjana v Arménsku a v ten istý rok mu udelili aj cenu na Medzinárodnej súťaži mladých hráčov v Johansene. Počas spolupráce s violončelistom Lawrencom Lesserom získal diplom na New England Conservatory of Music a ako víťaz súťaže Young Concert Artists International Auditions dostal príležitosť predstaviť sa v slávnej newyorskej Carnegie Hall. Vďaka spolupráci s Londýnskym symfonickým orchestrom pod vedením Valerija Gergieva si ho všimol denník Guardian, ktorý ho nazval „najžiarivejšou hviezdou večera“. Výnimočný koncert odohral aj v Lincolnovom centre Alice Tully Hall v New Yorku s Orchestrom St. Luke's ako súčasť vystúpení mladých umelcov. Počas sezóny 2012/2013 sa už stihol predstaviť s Rotterdamskou filharmóniou na Festivale Valerija Gergieva,

Described by the Washington Post as “a seasoned phenomenon”, Narek Hakhnazaryan (1988) was propelled onto the international scene when he won the Cello First Prize and Gold Medal at the 2011 XIV International Tchaikovsky Competition. Throughout the competition, Hakhnazaryan impressed a distinguished jury which included Sir Clive Gillinson, Mario Brunello, David Geringas, Ralph Kirschbaum, Lynn Harrell and Krzysztof Penderecki. In the 2011/2012 season Hakhnazaryan made a number of high level debuts, including with the London Symphony Orchestra at the Barbican Hall in London, conducted by Valery Gergiev, where he was described by the Guardian as “the brightest star of the evening... a cellist of real maturity whose performance of the *Variations on a Roco Theme* was characterful and well-judged”. Elsewhere he has played with the Chicago Symphony/Koopman, Tonkünstler Orchestra/Fedoseyev, and Verdi Orchestra Milan/Xian Zhang; at the Baden Baden Festival with the Mariinsky Orchestra/Gergiev; and in chamber and duo recitals he has performed in Rome, at the Salle Pleyel (Paris), where he was immediately re-invited, and at the Tivoli, Mecklenburg-Vorpommern, City of London and Verbier Festivals. In the 2012/2013 season, Hakhnazaryan is looking forward to his debut with the Rotterdam Philharmonic with Gergiev at the Gergiev Festival, where he will perform the Dutilleux Concerto, as well as debuts with the London Philharmonic, BBC Scottish Symphony Orchestra, Filarmonica della Scala, Milan, Vienna Chamber Orchestra, Dallas Symphony and Seoul Philharmonic. In recital he will make debut performances at the

ako aj s Londýnskou filharmóniou, BBC Škótskym symfonickým orchestrom, Filarmonica della Scala Milano, Viedenským komorným orchestrom, Dallaským symfonickým orchestrom a Soulskou filharmóniou. Narek už spolupracoval s takými interpretmi ako Fedosejev, Koopman či Xian Zhangom a okrem orchestrálnych koncertov vystupuje aj v komorných zoskupeniach a v duových recitáloch. Tón jeho violončela zažiarí bez obmedzenia a každá nuansa jemnej práce je podaná s planúcou virtuozitou. Narekovu techniku charakterizujú krásne vibráto, rýchlosť a intenzita. Čo ho však najviac odlišuje od ostatných, je účinok, akým pôsobí na poslucháča. Medzi ním a publikom vzniká bezprostredné spojenie. Technicky náročné party hrá s ľahkosťou a s dôrazom na dynamický oblúk. Svetoví dirigenti mu preto neraz nechávajú priestor na vlastný interpretačný vklad.

Berlin Konzerthaus, Amsterdam Concertgebouw, Isabella Stewart Gardner Museum Boston and the Vancouver Recital Series. Narek Hakhnazaryan was born in 1988 in Yerevan, Armenia, into a family of musicians: his father was a violinist and his mother a pianist. Hakhnazaryan's early studies were at the Sayat-Nova School of Music in Yerevan with Zareh Sarkisyan and subsequently at the Moscow Conservatory with Alexey Seleznyov. Hakhnazaryan has received scholarships from the Rostropovich Russian Performing Arts Fund, and his prizes include First Prize in the 2006 Aram Khachaturian International Competition in Armenia and First Place in the 2006 Johansen International Competition for Young String Players. Working with Lawrence Lesser, he received an Artist Diploma from the New England Conservatory of Music in 2011. As First Prize winner in the 2008 Young Concert Artists International Auditions, Hakhnazaryan made his debut in the Young Concert Artists Series in New York at Carnegie's Hall, sponsored by the Jerome L. Greene Foundation Prize, and in Washington, DC. In May 2012, Hakhnazaryan gave his New York concerto debut at Lincoln Center's Alice Tully Hall as part of the Young Concert Artists gala, with the Orchestra of St Luke's. Narek Hakhnazaryan plays a 1698 David Tecchler cello, on loan from Valentine Saarmaa, granddaughter of the renowned luthier Jacques Francais.

Ewa STRUSIŃSKA

dirigentka | conductor

Polská dirigentka Ewa Strusińska (1976) sa do povedomia dostala vďaka precíznej práci so zbormi i orchestrami a schopnosti odhadnúť a vyťažiť ich potenciál. Touto vlastnosťou na seba upozornila už ako finalistka na Medzinárodnej dirigentskej súťaži Gustava Mahlera v Bambergu, vďaka ktorej získala v roku 2008 miesto asistentky dirigenta v Symfonickom orchestri mesta Hallé a funkciu hudobnej riaditeľky Mládežníckeho orchestra Hallé. Ešte predtým pôsobila ako asistentka dirigenta v Symfonickom orchestri Czeszochowa. Po odchode do Manchestra začala dvojročný kurz Junior Fellowship v oblasti dirigovania na Royal Northern College of Music, kde študovala s dirigentmi ako Valerij Gergiev, Antoni Wit, Bruno Weil a Kurt Masur. Počas svojej kariéry spolupracovala s BBC National Orchestra of Wales, Sinfonietta Baden, Varšavským filharmonickým orchestrom, Poľským národným rozhlasovým orchestrom, Komorným orchestrom Uppsala, Filharmóniou Rzeszów, Johannesburgskou filharmóniou, Northern Sinfonia a iné. V niektorých orchestroch dirigovala ako prvá žena v histórii a vďaka svojmu dynamickému prejavu v nich zanechala nezmazateľný dojem. V rokoch 1998 až 2006 bola dirigentkou a umeleckou vedúcou zboru Musicales Jeunesse, spolu s ktorou získala prestížne poľské hudobné ocenenie – Cenu Fryderyka Chopina. Vedenie zboru Tutti Cantamus jej prinieslo Veľkú cenu St. Petersburgu. Práve ocenenia a úspechy v zahraničí boli dôvodom jej menovania do funkcie ambasádorky jej rodného mesta Stalowa Wola. Od roku 2006 začala pracovať aj na opernom repertoári. Operným debutom bolo dielo *Příhody Lišky Bystroušky* od

A finalist in the triennial Gustav Mahler International Conducting Competition in Bamberg, Ewa Strusińska (1976) was appointed Assistant Conductor of the Hallé Orchestra and Music Director of the Hallé Youth Orchestra in 2008. She has conducted a range of orchestras, including the BBC National Orchestra of Wales, Bamberger Symphoniker, Hofer Symphoniker, Sinfonietta Baden, Warsaw Philharmonic Orchestra, National Polish Radio Orchestra, Gävle Symfoniorkester, Norrlands Opera Symphony Orchestra, Uppsala Chamber Orchestra, Czeszochowa Philharmonic Orchestra, Rzeszów Philharmonic Orchestra, Szczecin Philharmonic Orchestra, Opole Philharmonic Orchestra, Koszalin Philharmonic Orchestra, Johannesburg Philharmonic Orchestra, Northern Sinfonia, and the Hallé Orchestra. In 2005 she worked as Assistant Conductor of the Czeszochowa Symphony Orchestra, before moving to Manchester to begin a two-year Junior Fellowship in Conducting at the Royal Northern College of Music. She has also studied with several distinguished international conductors including Valery Gergiev, Antoni Wit, Bruno Weil and Kurt Masur. Ewa Strusińska made her opera debut with Janáček's *The Cunning Little Vixen* at the Royal Northern College of Music in 2006, and in 2007 conducted Mozart's *The Marriage of Figaro*. In 2010 and 2011 she appeared at Buxton Festival with Bennet's *All the King's Men* and McNeff's *Tarka the Otter*. From 1998 to 2006 she was conductor and Artistic Director of the Polish choir Jeunesses Musicales. In 2000 the choir was nominated for one of Poland's most prestigious music awards, a Fryderyk Award. She won the

Leoša Janáčka, ktoré spolurealizovala na Royal Northern College of Music. Neskôr sa podieľala na Mozartovej *Figarovej svadbe* a dva roky po sebe sa objavila na festivale v Buxtone s Bennetovou operou *Všetci královi muži* a opernou adaptáciou McNeffovej *Tarka the Otter*. Od minulého roku zastáva post asistentky dirigenta v Poľskej národnej Opere vo Varšave. V prebiehajúcej koncertnej sezóne spolupracuje s Poľským národným baletom na *Luskáčikovi* (Čajkovskij), *Šíp-kovej Ruženke* (Čajkovskij) a *Popoluške* (Prokofiev). Strusińska dokáže svojím podaním objasniť aj zložitú štruktúru kompozície. Napätie vytvára prirodzene, preniká do hĺbky diela, z ktorého vytiahne všetky jeho skryté možnosti, pričom ho tvaruje do elegantného celku.

Grand Prix in St. Petersburg in Russia with the choir Tutti Cantamus. In 2009 she was given the title „Ambassador of Stalowa Wola“, an honour conferred by her native city in recognition of an individual's personal achievements in Poland and abroad. Since January 2012 Ewa Strusińska has held the post of Assistant Conductor at the Polish National Opera – Teatr Wielki in Warsaw. In the last artistic season she worked on Verdi's *Nabucco*, *Senso* by Tutino, *Medeamaterial* by Dusapin, and Stravinsky's *The Nightingale*. In the concert season 2012/13 Ewa Strusińska is extending her acquaintance with Teatr Wielki and also beginning cooperation with The Polish National Ballet. She will be working on *The Nutcracker and the Mouse King* and *The Sleeping Beauty* by Tchaikovsky, and Prokofiev's *Cinderella*.

ŠKO ŽILINA | SLOVAK SINFONIETTA ŽILINA

Štátny komorný orchester Žilina vznikol roku 1974 ako jediný orchester „mozartovského typu“ na Slovensku. Odvtedy si získal významné postavenie nielen na Slovensku a v Čechách, ale v krátkom čase sa mu podarilo dosiahnuť vynikajúce renomé aj v zahraničí. Orchester má 34 členov, prevažne absolventov hudobných akadémií v Bratislave, Prahe, Brne a z Konzervatória v Žiline. Kvalita hráčov, skúsenosti i majstrovstvo prvého šéfdirigenta Eduarda Fischera (1930 – 1993) umožnili rýchly umelecký rast orchestra. Jeho ďalšími šéfdirigentmi boli Jan Valta, Leoš Svárovský a Oliver Dohnányi. Čestným šéfdirigentom ŠKO Žilina je od roku 1996 japonský dirigent Tsugio Maeda, post šéfdirigenta opäť prijal v marci 2011 Oliver Dohnányi. Roku 1977 získal orchester medzinárodné uznanie, keď sa stal festivalovým orchestrom Salzburger Festspiele. Zakrátko dostal pozvanie na Pražskú jar a potom nasledovali úspešné koncerty na mnohých festivaloch v celej Európe (Wiener Festwochen, Frühling Festival a Haydn Festival vo Viedni, Sofijské hudobné týždne, Festa Musica Pro v Assisi, Katalánsky festival, Festival El Djem v Tunise, Festival de Bonaguil vo Francúzsku, Hudba v starom Krakove, Jarný festival Budapešť, Bratislavské hudobné slávnosti, Melos-Étos v Bratislave, Janáčkov máj, Mozartfest Schwetzingen, Festival slovanskej hudby na Cypre, Schleswig-Holstein Festival, Festival de Manaus v Brazílii, Flámsky festival v Belgicku, Aspekte Salzburg, Johann Strauss Festival vo Viedni, Bodensee Festival v Švajčiarsku, Medzinárodný hudobný festival v Ankare, Slovinské hudobné dni v Ľublani a iné). ŠKO je jedným z troch orchestrov (popri Viedenských

The Slovak Sinfonietta Žilina is one of the best known professional orchestras in Eastern Europe and holds a very important position in Slovak musical culture. It was founded in 1974 as the only „classical period“ chamber orchestra in Slovakia. Since then the orchestra has attained a prominent position in both the Slovak and Czech Republics, as well as developing a considerable international reputation. Its 34 members are graduates of the major Czech and Slovak music academies. The quality of the players, together with the experience and musicianship of the founding music director and conductor Eduard Fischer (1930 – 1993), led to the orchestra's rapid artistic growth. The Musical Director of the orchestra from 1995 to 2001 was Leoš Svárovský. Oliver von Dohnányi was later appointed Chief Conductor of the Slovak Sinfonietta Žilina. He took up his post again in March 2011. A very important part in achieving the top-level artistic quality of the orchestra has been played by the Chief Conductor emeritus, Japanese conductor Tsugio Maeda. By 1977 the Sinfonietta attained international recognition when it was invited to the Salzburg Festival and designated the official orchestra. This was soon followed by appearances at the „Prague Spring“ and the major festivals throughout Europe, including Wiener Festwochen, Viennese „Spring Festival“, Haydn Festival, Festa Musica Pro in Italy, Festival de Cataluña in Spain, Schleswig-Holstein Festival, Mozartfest Schwetzingen, Mozart Sommer Schloss Salem, Festival van Vlaanderen, Johann Strauss Festival in Vienna, Aspekte Salzburg, Bodensee Festival in Switzerland, Festival de Bonaguil in

a Berlínskych filharmonikoch), ktoré každoročne účinkujú na viedenských hudobných festivaloch. Predstavil sa v takých významných koncertných sálach ako Musikverein a Konzerthaus vo Viedni, Dom umelcov v Prahe, Tonhalle Düsseldorf, Komická opera a Konzerthaus v Berlíne, Katedrála Sv. Františka v Assisi, Veľká sála Petrohradskej filharmónie, Palác hudby v Barcelone, Teatro Arriaga v Bilbao, Concertgebouw v Amsterdame, Symphony Hall v Osake, Metropolitan Art Hall v Tokiu, Kráľovská opera v Bruseli, Teatro Abadia v Madride, Gasteig v Mníchove, Invalidovňa v Paríži. Orchester uskutočnil už vyše 2 700 koncertov takmer vo všetkých štátoch Európy, v Tunise, Turecku, Arménsku, štyrikrát v Japonsku, dvakrát v USA, dvakrát v Kanade a ako prvý slovenský orchester na juhoamerickom kontinente v Brazílii. Pre hudobné vydavateľstvá Opus, Donau, Naxos, Brilliant Classics, BMG, OEHS Classics, Hevhetia, Music Master, Diskant a i. uskutočnil mnoho nahrávok s dielami Vivaldiho, Telemanna, Mozarta, Haydna, Beethovena, Hummela, Verdiho, Respighiho, Martinů, Dvořáka, J. Straussa, ako aj českých a slovenských skladateľov.

France, Festival El Djem in Tunisia, Ankara Music Festival, Bratislava Music Festival, and many others, including some as far away as the “Festival de Manaus” in Brazil. The Slovak Sinfonietta is one of only three orchestras, the others being the Vienna and Berlin Philharmonics, which are annual performers at the Vienna Music Festivals. The Sinfonietta has played in almost all the world's great concert halls from St. Petersburg to Tokyo. Altogether the orchestra has given over 2,700 concerts in European countries, as well as Tunisia, Japan, Brazil, Armenia, Turkey, Canada and the U.S.A. The American tours have included performances in major cities, including Chicago, Cleveland and New York. The Slovak Sinfonietta is, in reality, a small symphony orchestra with a very broad repertoire of baroque, classical, early romantic, as well as 20th century works. The nucleus of their repertoire consists of works from the late 18th century and the first half of the 19th century. The Sinfonietta's many award-winning recordings for Opus, Donau, Naxos, Brilliant Classics, OEHS Classics, Hevhetia and BMG include works by Vivaldi, Telemann, Mozart, Haydn, Beethoven, Hummel, Verdi, Respighi, Johann Strauss, Richard Strauss, Milhaud, Britten, Martinů, Dvořák, Janáček, Cikker, Godár, and other composers.

Piatok

19. apríl, 19:00

Alexej GORLATCH, klavír (Nemecko)

Ludwig van Beethoven (1770 – 1827)

Sonata quasi una Fantasia č. 14 cis mol op. 27, č. 2 „Sonáta mesačného svitu“ (1802)

Fryderyk Chopin (1810 – 1849)

Mazúrky op. 67 (1835 – 1849)

č. 1 G dur, č. 2 g mol, č. 3 C dur, č. 4 a mol

Fryderyk Chopin (1810 – 1849)

Etudy op. 10 (1830 – 1833)

č. 1 C dur, č. 2 a mol, č. 3 E dur, č. 4 cis mol, č. 5 Ges dur, č. 6 es mol,
č. 7 C dur, č. 8 F dur, č. 9 f mol, č. 10 As dur, č. 11 Es dur, č. 12 c mol

Elena GALITSKAYA, soprán (Rusko)

Simon LEPPER, klavír (Veľká Británia)

Sergej Rachmaninov (1873 – 1943)

Piesne, výber (1890 – 1916)

V molčanii noči tajnoj (V tichu kradmej noci) op. 4, č. 3

U mojevo okna (Pri mojom okne) op. 26, č. 10

Margaritki (Margaréty) op. 38, č. 3

Siren (Siréna) op. 21, č. 5

Nočju v sadu u meňa (V noci v mojej záhrade) op. 38, č. 1

Son (Sen) op. 38, č. 5

Zdes charašo (Tu je tak dobre) op. 21, č. 7

Ne poj, krasavica, pri mne (Nespievaj, krásavica, predou mnou) op. 4, č. 4

Vesennyje vody (Jarné vody) op. 14, č. 11

Giacomo Puccini (1858 – 1924)

O mio babbino caro, ária Lauretty z opery *Gianni Schicchi*

Gioachino Rossini (1792 – 1868)

Una voce poco fa, ária Rosiny z opery *Barbier zo Sevilly*

Friday

19th April, 7 p.m.

Alexej GORLATCH, piano (Germany)

Ludwig van Beethoven (1770 – 1827)

Sonata quasi una Fantasia No. 14 in C sharp minor, Op. 27, No. 2 “Moonlight” (1802)

Fryderyk Chopin (1810 – 1849)

Mazurkas, Op. 67 (1835 – 1849)

No. 1 in G major, No. 2 in G minor, No. 3 in C major, No. 4 in A minor

Fryderyk Chopin (1810 – 1849)

Etudes, Op. 10 (1830 – 1833)

No. 1 in C major, No. 2 in A minor, No. 3 in E major, No. 4 in C-sharp minor, No. 5 in G-flat major,
No. 6 in E-flat minor, No. 7 in C major, No. 8 in F major, No. 9 in F minor, No. 10 in A-flat major,
No. 11 in E-flat major, No. 12 in C minor

Elena GALITSKAYA, soprano (Russia)

Simon LEPPER, piano (Great Britain)

Serge Rachmaninoff (1873 – 1943)

Romances, selection (1890 – 1916)

In the Silence of the Secret Night, Op. 4, No. 3

Next to My Window, Op. 26, No. 10

Daises, Op. 38, No. 3

Lilac, Op. 21, No. 5

In My Garden at Night, Op. 38, No. 1

The Dream, Op. 38, No. 5

How Nice Is It Here, Op. 21, No. 7

Do Not Sing, Beauty, Next to Me, Op. 4, No. 4

Spring Waters, Op. 14, No. 11

Giacomo Puccini (1858 – 1924)

O mio babbino caro, aria of Lauretta from the opera *Gianni Schicchi*

Gioachino Rossini (1792 – 1868)

Una voce poco fa, aria of Rosina from the opera *The Barber of Seville*

Sonata quasi una Fantasia op. 27, č. 2 **Ludwiga van Beethovena** patrí nielen k najpopulárnejším skladbám klavírnej literatúry, ale predstavuje tiež jeden z najslávnejších príkladov toho, k akým úchvatným dielam môže inšpirovať láska k žene. Prvé tlačené vydanie sonáty pochádza z marca 1802 a nesie venovanie Giuliette Guicciardi, mladej talianskej grófky, do ktorej sa Beethoven strmhavo zaľúbil počas leta minulého roku, prežitého s ňou – okrem iného – na vidieckom sídle rodiny Brunsvickovcov v Dolnej Krupej neďaleko Trnavy. I keď obraz skladateľa, tvoriaceho túto krásnu hudbu v tichu letnej noci pri jazierku za kaštielom, pôsobí na našu predstavivosť mimoriadne intenzívne, s najväčšou pravdepodobnosťou patrí naozaj len do ríše fantázie. Presný čas a miesto vzniku sonáty totiž nepoznáme a slávny prívlastok „*Mondschein*“ jej dal až nemecký básnik a hudobný kritik Ludwig Rellstab v 30. rokoch 19. storočia, teda v čase, keď už bol Beethoven dávno po smrti! Každopádne, ani toto „odromantizovanie mýtov“ nemení nič na fakte, že ide o dielo, ktorého citovo-vášnivý náboj je na dobu svojho vzniku úplne bezprecedentný a ktorého prudko kontrastné okrajové časti už zreteľne anticipujú hudobné resp. výrazové svety **Fryderyka Chopina**, objavujúce sa v dejinách až o niekoľko desaťročí... Významné miesto v umeleckom odkaze práve zmieneného Chopina majú klavírne štylizácie ľudových a spoločenských tancov, z ktorých najpočetnejšiu – a kompozične azda najoriginálnejšiu – skupinu predstavujú mazúrky. 57 skladieb tohto typu, ktoré vytvoril, prezrádza nielen jeho celoživotnú fascináciu poľským folklórom, ale mnohé z nich sú zároveň hlboko osobným prejavom skladateľovej túžby po šťastných rokoch mladosti i smútku za vzdialenou rodnou krajinou. Štyri pôvabné dielka, ukryté pod opusovým číslom 67, vznikali jednotlivo medzi rokmi 1835 – 1849 a Chopin o ich spoločnom publikovaní zrejme ani neuvažoval. Ako súbor boli vydané tlačou až šesť rokov po jeho smrti v jednom z berlínskych nakladateľstiev. Mimoriadne vysoký stupeň originality predstavujú však i Chopinove klavírne etudy, a to nielen po stránke objavného, často priam revolučného nastoľovania i riešenia najrozmanitejších technických problémov, ale aj z hľadiska svojho nevyčítane poetického obsahu či strhujúcej výra-

zovej sily. Už prvá séria Chopinových etúd (ktoré mladý, iba 23-ročný skladateľ publikoval v Paríži roku 1833 ako opus 10 s venovaním „*môjmu priateľovi Franzovi Lisztovi*“) radikálne zmenila pohľad na žáner dobových technických cvičení, tak ako ich od konca 18. storočia pestovali napr. Cramer, Clementi či Czerny a namiesto suchých, zväčša nudných a kompozične banálnych miniatúr určených prakticky len na domáce „drilovanie“ ponúkla užasnutej hudobnej verejnosti dvanásť excelentných umeleckých diel, splňajúcich aj tie najnáročnejšie kritériá koncertného repertoáru. Pozoruhodným autorovým počínom je napokon aj dôsledné vyváženie tempovej, výrazovej i tonálnej škály celého súboru, ktoré umožňuje uvádzať na prvý pohľad „klasickú“ zbierku etúd ako riadny klavírny cyklus. Viaceré zo skladieb sa však medzi poslucháčmi tešia natoľko veľkej popularite, že už prakticky od prvého vydania žijú celkom samostatný koncertný i „komerčný“ život. Ako príklad možno uviesť aspoň temne dramatickú dvanástu etudu s prívlastkom „*Revolučná*“, brilantnú, zvonivú „*Etudu čiernych klávies*“ (č. 5, *Ges dur*) či úchvatne lyrickú etudu č. 3, *E dur* s témou, ktorú sám Chopin považoval za vôbec „*najkrajšiu melódiu, akú sa mu podarilo v živote vytvoriť*“.

Hoci je **Sergej Vasiljevič Rachmaninov** kultúrnej verejnosti známy predovšetkým ako fenomenálny tvorca a interpret hudby klavírnej, veľmi významný je tiež jeho kompozičný vklad v žánri piesňovom. Vyše osem desiatok diel, ktoré tu zanechal, patrí totiž nielen k tomu najlepšiemu v – žiaľ, v tom čase už doznievajúcej – tradícii ruských „romansov“, ale i k umelecky najcennejším prejavom svetovej vokálnej hudby na prelome 19. a 20. storočia. Pozoruhodné pri tom je, že tvorbe piesní sa Rachmaninov venoval iba počas prvej polovice života, konkrétne do boľševického prevratu v roku 1917, po ktorom musel navždy opustiť rodnú krajinu. Po zvyšok svojej umeleckej existencie na Západe, resp. v Spojených štátoch amerických, sa už ku komponovaniu milovaných „romansov“ nikdy nevrátil, ba dokonca nevytvoril už ani piesne v žiadnom inom cudzom jazyku... Nemenej zaujímavý je však aj kompozično-estetický vývoj Sergeja Rachmaninova v uvedenom žánri. Kým sa jeho rané piesne z počiatku 90. rokov nesú ešte v typicky sentiment-

tálnom, elegickom, plačlivom či patetickom duchu (jasne tak pripomínajúc skladateľov veľký vzor, P. I. Čajkovského), postupne sa ich náladová i výrazová škála zjasňuje a smeruje skôr k oslave lásky, života, prírody (exemplárnou ukážkou v tomto smere môžu byť napríklad veľmi populárne *Jarné vody*). v posledných troch cykloch, vytvorených po roku 1910 (op. 26, 34 a 38) napokon už Rachmaninov nielenže zhudobňuje náročnú poéziu symbolistov či témy filozoficko-náboženské, ale od široko rozospievanej vokálnej línie prechádza skôr k prejavu deklamačnému a jeho harmonické myslenie pozoruhodne reflektuje i prvky dobovo aktuálneho impresionizmu a expresionizmu. Všetko toto (samozrejme, i keď nie v presnom chronologickom poradí) možno zachytiť aj v skutočne reprezentatívnom priereze skladateľovou piesňovou tvorbou, ktorý si na dnešný večer pripravila Elena Galitskaya.

Skvelá ruská sopranistka svoje vystúpenie uzavrie dvojicou slávnych talianskych árií. Prvá z nich, *O mio babbino caro*, pochádza z komickej jednoaktovky **Giacoma Pucciniho** *Gianni Schicchi* (1918), odohrávajúcej sa v stredovekej Florencii. Mladá, zaľúbená Lauretta v nej úpenlivo prosí otca o pomoc pri zdaní prekážok, ktoré jej bránia vziať si milovaného Rinuccia. Plná čistej, úprimnej lásky je aj bravúrna cavatina *Una voce poco fa* z opery *Barbier zo Sevilly* (1816) **Gioachina Rossiniho**. Hlavná hrdinka Rosina tu spieva o hlase milého, ktorý ju zasiahol rovno do srdca, pričom z nej radosť i šťastie tryskajú v podobe reťazcov závrtných koloratúr. Zaujímavosťou je, že neobyčajne „vyšperkovaná“ ária patrila ku kmeňovému repertoáru Isabelly Colbranovej, jednej z najslávnejších primadon svojej doby, ktorá nielenže premiérovala zhruba dve desiatky Rossiniho oper, ale v roku 1822 sa stala i skladateľovou manželkou.

Peter HOCHÉL

Alexej GORLATCH

klavír | piano

Mladý ukrajinský klavirista s nemeckým občianstvom Alexej Gorlatch (1988) má vo svete médií výnimočné postavenie. Verejnosť si ho výraznejšie všimla v roku 2011, keď vyhral Medzinárodnú súťaž ARD v Mníchove. Úspešný klavirista má za sebou už viacero prestížnych ocenení z medzinárodných klavírných súťaží. Prvý väčší úspech zožal na Medzinárodnej súťaži v japonskom Hamamatsu, kde sa umiestnil na prvom mieste. Neskôr získal v rámci toho istého roku druhé miesto na Klavírnej súťaži v Leedse ako aj prvé miesto na Medzinárodnej klavírnej súťaži v Dubline v roku 2009. Významné bolo aj ocenenie na Medzinárodnej súťaži A. G. Rubinstein a Nemeckej hudobnej súťaži, vďaka ktorej dostal príležitosť nahráť svoj debutový sólový album. V jeho akademickom vzdelaní sa prelína ruský temperament s nemeckou disciplinovanosťou. Svoje vysokoškolské štúdium začal na hannoverskej Univerzite hudobných a divadelných umení u profesora K. H. Kämmerlinga. V roku 2010 získal štipendium od národnej akademickej nadácie a stal sa účastníkom grantu Deutsche Stiftung Musikleben a Yamaha Europe. Získal aj hudobné ocenenie Praetorius Music Prize od Spolkovej krajiny Dolné Sasko za rozvoj tamjšej hudobnej kultúry. Práve Alexejov vplyv na miestnu regionálnu kultúru je neoceniteľný, nakoľko dokáže výrazne pritiahnúť pozornosť médií i odborníkov. Účinkoval v prestížnych koncertných sieňach ako Carnegie Hall v New Yorku, Wigmore Hall v Londýne, parížska Salle Alfred Cortot, Suntory Hall v Tokiu a Gewandhaus v Lipsku. Vystupoval na festivaloch Schleswig-Holstein Musikfestival, Europäische Festwochen či na Medzinárodnom

Alexej Gorlatch (1988) is an exceptional talent among young pianists, hailed as a bright new hope by the press after he won the 2011 ARD International Music Competition. The ARD competition was merely the crowning achievement in an extraordinary musical career: over the previous few years Alexej Gorlatch had won prizes at several other big international piano competitions, including the Leeds Piano Competition (2009, 2nd prize), the Dublin Competition (2009, 1st prize), the Hamamatsu Competition (2006, 1st prize), the International A. G. Rubinstein Competition and the German Music Competition (2008). Born in Kiev, Ukraine, in 1988, he received his first piano instruction from E. G. Georgiev. While still at school, he was accepted to study with Prof. M. Hughes (University of the Arts, Berlin) and Prof. K.-H. Kämmerling (Hannover University of Music, Drama and Media). After finishing school, he continued his musical studies under Prof. Kämmerling in Hannover. Since 2010 he has held a scholarship from the German National Academic Foundation, received grants from the Deutsche Stiftung Musikleben and Yamaha Europe, and received both the Praetorius Music Prize of the state of Lower Saxony and the Advancement Award of the state of North Rhine-Westphalia. Alexej Gorlatch has played on major international concert stages, including in Carnegie Hall (New York), Wigmore Hall (London), Salle Alfred Cortot (Paris), Suntory Hall (Tokyo), and the Gewandhaus in Leipzig. Countries he has toured include Japan, South Africa, Italy and the USA. He has given concerts at the Schleswig-Holstein Music Festival, the

klavírnom festivale F. Chopina. Veľké orchestrálné telesá s ním spolupracujú vďaka jeho výnimočným sólistickým kvalitám a jeho schopnosti zachytiť skladateľovu fantáziu a tým prispieť k vytvoreniu jedinečnej atmosféry. Účinkoval napríklad s Bavorským symfonickým rozhlasovým orchestrom, Tokijským symfonickým orchestrom, Viedenským komorným orchestrom či Johannesburgskou filharmóniou. Aj napriek mladému veku pôsobí sebedome no zároveň noblesne a charizmaticky. Realizoval tri sólové nahrávky pod vydavateľstvami SWR Südwestrundfunk, BR Klassik a Genuin. Hudobní kritici hodnotia jeho prejav ako vášnivý, podmanivý a oduševnený. New York Times vyzdvihol medzi iným jemnosť a úctu Alexeja k dielam starých majstrov, kým The Independent zase jeho poetické a precízne podanie Chopinových etúd. Alexej s prehľadom spája nielen technické požiadavky no hlavne citlivo reaguje na odlišný prameň nálad. Všímajúc si zvukový priestor s dôrazom na harmonickú štruktúru, dodáva skladbám nový rozmer.

Festspiele Mecklenburg-Vorpommern 2011, the Europäische Festwochen Passau and the International Chopin Piano Festival, and has performed as soloist with the Bavarian Radio Symphony Orchestra, the Tokyo Symphony Orchestra, the Yomiuri Nippon Symphony Orchestra, the Vienna Chamber Orchestra, the Hallé Orchestra in Manchester and the Johannesburg Philharmonic Orchestra. The Independent (2011) elevated him as „... the most poetically expressive account of Chopin's Etudes I have ever heard: none of pianism's big beasts, past or present, could have done better“.

Elena GALITSKAYA

soprán | soprano

Elena Galitskaya (1983) pochádza z ruského Dimitrovgradu, ale v súčasnosti žije vo francúzskom Lyone. Aj keď pôvodne študovala zborové dirigovanie na konzervatóriu v rodnom meste, napokon sa rozhodla venovať opernému spevu. Ten začala študovať na Akadémii zborového umenia v Moskve pod vedením učiteľov ako Vera Aleksandrova, Dmitri Vdorin a Svetlana Nesterenko. Popri štúdiu absolvovala zahraničné majstrovské kurzy pod vedením Glorie Guida Borelli v Taliansku, Richarda Bada a Diane Zola v Houston Grand Opera a u Teresy Berganzoy. V roku 2009 absolvovala operný debut v Opéra National de Lyon. Predstavila sa tu v úlohe Eusie v Šostakovičovej operete *Moskva, Čerjomuški*. Vďaka zvládnutiu technicky náročných vokálnych partov ju začali obsadzovať aj ďalší operní režiséri. Vynikla v mozartovskom repertoári (*Così fan tutte* – Despina, *Don Giovanni* – Zerlina, *Čarovná flauta* – Pamina), ale aj v postavách Noriny v Donizettiho opere *Don Pasquale*, Madam Cortese v Rossiniho opere *Il Viaggio a Reims*, či v úlohách Cleopatry v Händlovej opere *Giulio Cesare*. Jej repertoár tvoria rôznorodé postavy a charaktery. Nezabudnuteľne stvárnila postavu Musetty v Pucciniho *Bohème*, Giuliettu v Belliniho opere *Kapuletovci a Montekovci*, ale aj rolu Júlie v Gounodovej opere *Rómeo a Júlia*. V hlavných úlohách Manon (Massenet – *Manon*) a Marfy (*Čarovná žena* – Nikolaj Rimskij Korsakov) vynikli jej lyrizmus, práca s príznačným motívom a celkovo uvoľnený hudobný výraz. Publikum si podmanila aj pri stvárnení vedľajších postáv. Jej hlas vyhovuje dielam Mozarta, Belliniho či Šostakoviča a svoj vokálny výkon obohacuje

Elena Galitskaya (1983) was born in Dimitrovgrad, Russia and is currently based in France. She originally studied choral conducting at Dimitrovgrad Conservatory, before deciding to study singing. In 2007 she graduated from The Moscow Academy of Choral Arts, where her teachers were Vera Aleksandrova, Dmitri Vdorin and Svetlana Nesterenko. She has also taken part in master classes with Borelli Guida in Italy, Richard Bado and Diane Zola of Houston Grand Opera, and Teresa Berganza. In 2009, Elena made her operatic debut with the Opéra National de Lyon, singing Lyusya in the Shostakovich operetta *Moscow, Cheryomushki*, and was immediately re-engaged to sing Laurie Moss in Aaron Copland's *The Tender Land*. Since then, roles at Lyon have included Zerlina in *Don Giovanni*, Despina in *Così fan tutte*, Barbarina in *Le nozze di Figaro*, and most recently Frasquita in *Carmen*. In 2013, appearances include the Daughter in Peter Stein's production of Shostakovich's *The Nose* at Rome Opera, Servilia in Mozart's *La clemenza di Tito* for the Drottningholms Slottsteater, Sweden, and roles in Monteverdi's *L'Orfeo* for Opéra National de Lorraine, Nancy and Christophe Rousset. Other Mozart roles include Pamina in *Die Zauberflöte* and Sandrina in *La finta giardiniera*. Elena's repertoire also includes Norina in Donizetti's *Don Pasquale*, Madama Cortese in Rossini's *Il viaggio a Reims*, Cleopatra in Handel's *Giulio Cesare*, Lauretta in *Gianni Schicchi*, Musetta in *La bohème*, the title role in Massenet *Manon*, Giulietta in Bellini's *I Capuleti e I Montecchi*, Juliette in Gounod's *Roméo et Juliette*, the title role in Rimsky-Korsakov's *The Snow Maiden* and Marfa in *The Tsar's Bride*. On

prírodnými hereckými vlohami. V jej koncertnom repertoári nájdeme Mozartovo *Rekviem*, Bachove *Jánove pašie*, Mendelsonovho *Eliaša*, Schubertovu *Omšu C dur*, ako aj ďalšie zaujímavé diela od Faurého, Čajkovského, Rachmaninova či Schumanna. Obísť nemožno ani interpretáciu vokálnych kompozícií moderných skladateľov Honeggera, Mahlera a Krzysztofa Pendereckého. Elena spolupracovala pod taktovkou dirigentov ako James Conlon, Jurij Temirkanov, Dmitri Jurowski, Kirill Karabits, Thomas Sanderling a Krzysztof Penderecki. Pravidelne účinkuje na francúzskom Medzinárodnom festivale v Colmare, taktiež na festivale v Aix-en-Provence, či na podujatiach v Japonsku, USA i Rusku. Získala niekoľko ocenení. V roku 2010 špeciálnu cenu na súťaži HSBC Európskej akadémie hudby na Festivale lyrických umení v Aix-en-Provence a o rok neskôr získala 3. miesto na Medzinárodnej súťaži Queen Elizabeth v Bruseli, kde jej zároveň udelili cenu Belgického rozhlasu a televízie. Na medzinárodnej súťaži Vinas Competition v Barcelone získala osobitné ocenenie.

the concert platform, Elena has sung Mozart's *Requiem*, Bach's *St John's Passion*, Mendelssohn's *Elijah*, Schubert's *Mass C*, Honegger's *Jeanne d'Arc* and Mahler's *Symphony No. 8*, working with conductors including James Conlon, Yuri Temirkanov, Krzysztof Penderecki, Dmitri Jurowski, Kirill Karabits and Thomas Sanderling. She is also a regular collaborator with the Moscow Virtuosi and Vladimir Spivakov. Elena sings regularly at the International Festival at Colmar, France, where concerts have included Rachmaninov's *The Bells* and Brahms's *Liebeslieder-Walzer*. Further afield, she has sung in Japan, USA and Russia. a keen recitalist, Elena has sung the lieder of Schumann, Strauss and Wolf and the songs of Fauré, Shostakovich, Tchaikovsky, Rachmaninoff, Taneev and Rimsky-Korsakov at venues including the Festival d'Aix-en-Provence and De Singel Arts Centre, Antwerp, and also in Paris, Liège, and Brussels. The recipient of several awards, in 2011 Elena was a prize-winner at the prestigious Queen Elizabeth International Singing Competition in Brussels, where she was awarded the Belgian radio and television audience prizes. In 2010 she became an HSBC Laureate of the Académie Européenne de Musique of the Festival International d'Art Lyrique d'Aix-en-Provence and also was awarded a special prize at the International Francisco-Vinas Competition in Barcelona.

Simon LEPPER

klavír | piano

Považovaný je za jedného z najnadanejších klavírnych korepetítorov svojej generácie. Simon Lepper (1974) študoval na King's College v Cambridge a neskôr pokračoval v štúdiu klavírneho sprievodu u Michaela Dusseka na Royal Academy of Music. Prednádávaním bol na nej Simon vymenovaný za profesora klavírnej spolupráce. Ako študent vyhral každú väčšiu súťaž vrátane Gerald Award, ako aj prestížnej Kathleen Ferrier Award, Royal Overseas League, Maggie Teyte Awards či Richard Tauber Prize. Prednádávaním sa stal oficiálnym klavírnym korepetítorom pre BBC Cardiff Singer of the World Song Prize. Vystupoval na významných festivaloch a v koncertných sálach vrátane Wigmore Hall, Auditorium du Louvre, Concertgebouw Amsterdam, Mozarteum, Musée d'Orsay a mnohých ďalších. Simon sa špecializuje na vokálny sprievod a spolupracoval s mnohými významnými spevákmi nielen svojej generácie. S operným spevákom Marcom Padmorem absolvoval úspešné britské turné so Schumannovým dielom *Dichterliebe* a ďalšími jeho piesňovými cyklami. Simon sa podieľal na niekoľkých nahrávkach a k jeho najlepším patrí CD *Debussy: Early Songs*, na ktorom spolupracoval s Gillian Keith. V tejto zbierke skladieb vydané vo vydavateľstve Deux Elles Simon sofistikovane zvyraznil očarujúci pôvab Debussyho hudby. Za ďalšiu významnú nahrávku je považovaná *The Curlew: Songs by Peter Warlock* (Landor Records) na ktorej sprevádza britského tenoristu Andrewa Kennedyho. Simon pôsobí introvertne, no s veľkou vitalitou dokáže prejsť od jemných do búrlivejších častí. Práve touto diferenciáciou je jeho sprievod tak výnimočný. Za nahrávku *Phantasy of Spring*, na ktorej

interpretuje diela Feldmana, Zimmermana, Schönberga, Xanakisa získal spolu s nemeckou huslistkou Carolin Widmann ocenenie Diapason d'Or a German Records Critics Award v kategórii komorná hudba. Podľa viacerých kritikov dosiahol na tejto jemnej zbierke najvyššiu možnú umeleckú úroveň.

gebouw Amsterdam; a recital with Stephen Genz and Lucy Crowe for the 'December Nights' Festival in Moscow; Schubert's *Schwanengesang* with Christopher Purves at the Howard Assembly Room at Opera North; a tour of Sweden with Malin Christensson; a theatre project on the madness of Ophelia with Cora Burggraaf at de Doelen, Rotterdam as well as recitals with singers Stephan Loges, Anna Stéphany, Robin Tritschler, Elizabeth Watts, Allan Clayton, Marcus Farnsworth, Nicole Cabell, Lawrence Zazzo and violinist Carolin Widmann at venues including Salzburg Mozarteum, Wigmore Hall, Cologne Philharmonie, BBC Proms and in Paris at Musée d'Orsay and Musée du Louvre. Simon has also recently given a UK recital with the 2011 Cardiff Singer of the World winner, Valentina Narfornita and played for Thomas Quasthoff's masterclasses at the Verbier Festival. Recording highlights include the songs of Debussy (on *Deux-Elles*) and Strauss (on *Champs Hill*) with Gillian Keith; *Warlock Songs* with Andrew Kennedy on Landor Records; the complete songs of CW Orr with Mark Stone and *Phantasy of Spring* – contemporary works, including Feldman, Zimmerman and Xenakis with violinist Carolin Widmann on ECM, which received a Diapason d'Or. Future releases include a collection of folk-inspired song settings with Cora Burggraaf. As a student, Simon won every major award for piano accompaniment, including the Gerald Moore Award, as well as the accompanist prizes in the Kathleen Ferrier and Royal Overseas League competitions.

Sobota

20. apríl, 19:00

ZÁVEREČNÝ KONCERT

SYMFONICKÝ ORCHESTER SLOVENSKEHO ROZHLASU

Pieter-Jelle de BOER, dirigent (Holandsko)

Alena BAEVA, husle (Rusko)

Alexandre DOISY, saxofón (Francúzsko)

držiteľ Ceny hudobnej kritiky SFKU 2012

Johannes Brahms (1833 – 1897)

Koncert pre husle a orchester D dur op. 77 (1878)

Allegro non troppo

Adagio

Allegro giocoso, ma non troppo vivace – Poco più presto

Jacques Ibert (1890 – 1962)

Concertino da camera pre altový saxofón a 11 nástrojov (1935)

Allegro con moto

Larghetto, poi animato molto

Vyhlasenie držiteľa Ceny hudobnej kritiky SFKU 2013 a ďalších ocenení

Alexander Glazunov (1865 – 1936)

Koncert pre altový saxofón a orchester Es dur op. 109 (1934)

Allegro moderato – Andante – Allegro

Johannes Brahms (1833 – 1897)

Variácie na Haydnovu tému op. 56 (1873)

Téma. Chorál St. Antoni, Andante

Variácia I. Poco più animato (Andante con moto)

Variácia II. Più vivace (Vivace)

Variácia III. Con moto

Variácia IV. Andante con moto (Andante)

Variácia V. Vivace (Poco presto)

Variácia VI. Vivace

Variácia VII. Grazioso

Variácia VIII. Presto non troppo (Poco presto)

Finale. Andante

Saturday

20th April, 7 p.m.

CLOSING CONCERT

SLOVAK RADIO SYMPHONY ORCHESTRA

Pieter-Jelle de BOER, conductor (Netherlands)

Alena BAEVA, violin (Russia)

Alexandre DOISY, saxophone (France)

holder of Music Critics' Award of CEMF 2012

Johannes Brahms (1833 – 1897)

Violin Concerto in D major, Op. 77 (1878)

Allegro non troppo

Adagio

Allegro giocoso, ma non troppo vivace – Poco più presto

Jacques Ibert (1890 – 1962)

Concertino da Camera pour Saxophone Alto et Onze Instruments (1935)

Allegro con moto

Larghetto, poi animato molto

Announcement of the holder of the Music Critics' Award of CEMF 2013 and other awards

Alexander Glazunov (1865 – 1936)

Concerto in E flat major for alto saxophone and string orchestra, Op. 109 (1934)

Allegro moderato – Andante – Allegro

Johannes Brahms (1833 – 1897)

Variations on a Theme by J. Haydn, Op. 56 (1873)

Thema. Chorale St. Antoni. Andante

Variation I. Poco più animato (Andante con moto)

Variation II. Più vivace (Vivace)

Variation III. Con moto

Variation IV. Andante con moto (Andante)

Variation V. Vivace (Poco presto)

Variation VI. Vivace

Variation VII. Grazioso

Variation VIII. Presto non troppo (Poco presto)

Finale. Andante

„Brahms je úplne výnimočný skladateľský talent a charakter, ktorý sa môže rozvinúť iba v úplnej izolácii; čistý ako diamant, mäkký ako sneh,“ napísal o nemeckom skladateľovi **Johannesovi Brahmsovi** (1833 – 1897) jeden z najvplyvnejších husľových virtuózov 19. storočia Joseph Joachim (1831 – 1907). Joachim a Brahms sa prvýkrát stretli v máji roku 1853 v Hannoveri vďaka inému huslistovi, Eduardovi Reményimu. Joachim, len o dva roky mladší ako skladateľ, otvoril talentovanému umelcovi dvere do hudobného sveta. Zoznámil ho s Lisztom i Schumannovcami a koncertoval s ním až do 80. rokov 19. storočia. Vďaka tomuto priateľstvu získal Joachim možnosť komentovať mnohé Brahmsove diela predtým, ako sa s nimi prvýkrát zoznámila verejnosť. To je i prípad *Husľového koncertu D dur op. 77*, ktorý vznikol v lete roku 1878 v idyllickom prostredí Pörtlachu v blízkosti jazera Wörthersee. V auguste poslať Brahms Joachimovi listom kompletný part sólových huslí so žiadosťou, aby neváhal dielo podrobiť kritike a do partu vpísať na konkrétne miesta poznámky ako „náročné, nepohodlné, nemožné“. Skladateľ však na základe tejto korešpondencie akceptoval len niekoľko drobných retuší. K niektorým ďalším zmenám prišlo až v procese skúšania skladby na mimoriadne úspešnej premiére, ktorá sa uskutočnila v lipskom Gewandhause začiatkom roku 1879 a vzájomná komunikácia oboch umelcov ohľadom sólového partu pokračovala až po prípravu diela do tlače. Od obľúbených koncertov poskytujúcich priestor pre efektnú virtuozitu sa Brahmsovo dielo líši symfonickou koncepciou. Sólový part nie je len ornamentom diela, ale – podobne ako v prípade obidvoch Brahmsových klavírných koncertov – plnohodnotnou súčasťou tematickej práce, čo hudbe dáva hĺbku a vážnosť. Nie každému sa však tento koncept pozdával. „*Tvrdím, že keď je na pódiu sólista, musí mať hlavnú úlohu a nie byť akýmsi sólistom vnútri orchestra. Keď sa mu tento žáner sólového koncertu nepáči, nech píše symfónie alebo niečo iné pre orchester, ale nech ma ďalej neznechucuje sólovými fragmentmi, neustále prerušovanými hrou orchestra,*“ podrobil Brahmsa kritike parížsky skladateľ Édouard Lalo.

Hoci si saxofón si dnes zvykneme spájať predovšetkým s jazzom a populárnou hudbou, tento nástroj je v skutočnosti dieťaťom 19. storočia.

V roku 1840 ho vymyslel Belgičan Adolphe Sax (1814 – 1894) pre potreby dychových hudieb, neskôr sa nástroj začal vo Francúzsku využívať kvôli svojej špecifickej farbe i v partitúrach opier. Obidve skladby – *Concertino da camera pre altový saxofón a 11 nástrojov Jacquesa Iberta* (1890 – 1962) i Glazunovov *Koncert pre saxofón op. 109* – boli skomponované na objednávku amerického saxofonistu nemeckého pôvodu Sigurda Raschèra (1907 – 2001). S menom tohto hudobníka je spojených viacero významných premiér, skladby pre neho napísali aj Henry Cowell, Paul Hindemith či Alois Hába. Koncom 60. rokov 20. storočia Raschèr založil saxofónové kvarteto, ktoré iniciovalo vznik veľkého množstva pôvodných diel (Berio, Glass, Xenakis, Gubajdulina, Kančeli a ďal.). Raschèr pritom najskôr študoval hru na klarinete a k saxofónu sa podľa vlastných slov dostal z nutnosti, aby mohol hrať v tanečných kapelách. Už od 30. rokov 20. storočia však na obidvoch brehoch Atlantiku vystupoval ako sólista pod taktovkou najvýznamnejších svetových dirigentov. V očarujúcom komornom koncerte z roku 1935 Ibert aplikuje na zaužívanú formovú schému moderné harmonické a rytmické postupy prvých dekád 20. storočia. Výsledkami sú neoklasická hravosť, brilancia a vtip krajiny častí, typické pre tvorbu tohto francúzskeho skladateľa, ktorého hudba nemá nikdy príliš ďaleko k Stravinskému, Ravelovi či Poulencovi. Jednočasťový koncert **Alexandra Glazunova** (1865 – 1936), nazývaného aj „ruský Brahms“, pochádza síce z rovnakého obdobia (vznikol na sklonku skladateľovho života v Paríži, kde sa Glazunov v roku 1928 presťahoval), no vo svojom vyznení pôsobí oveľa tradičnejšie, využívajúc najmä lyrický potenciál nástroja. Glazunov bol v Petrohrade obľúbeným žiakom Rimského-Korsakova a hoci mal v rôznych obdobiach života okolo seba ako kolegov i študentov skladateľov, ktorí sa úspešne snažili o prekonanie tradície (Mussorgskij, Stravinskij, Prokofiev, Šostakovič), sám rozhodne nepatril k experimentátorom ani inovátorom, čo mu prinieslo povesť „akademika“. Zmysel pre formu, vkus a suverénne ovládanie skladateľského remesla mu však zabezpečili medzinárodné uznanie.

Variácie na Haydnovu tému op. 56a **Johannesa Brahmsa**, ktoré pozostávajú z témy, ôsmich variácií a pôsobivého kontrapunktického finále (passacaglia), vznikli počas leta roku 1873 v bavorskom Tutzingu a hoci je názov diela stále zaužívaný, v skutočnosti nezodpovedá pravde. Skladateľ vo svojej skladbe použil totiž ako tému *Chorál sv. Antona* v úprave pre súbor dychových nástrojov (išlo o začiatok jednej z dobovo obľúbených partít), ktorý považoval na základe odporúčania knihovníka viedenskej Gesellschaft der Musikfreunde Carla Ferdinanda Pohla za dielo viedenského majstra. Neskoršie výskumy však Haydnovo autorstvo nepotvrdili. Existuje hypotéza, že autorom témy je Haydnov žiak Pleyel, niektorí hudobní historici považujú nápev za pútnickú pieseň. Bez ohľadu na pôvod témy, ktorý zostáva zahalený tajomstvom i naďalej, vytvoril Brahms diela (variácie existujú okrem orchestrálnej podoby aj v klavírnej verzii), pričom sa v nich ako autor orchestrálnych kompozícií definitívne vymanil z ťaživého Beethovenovho tieňa a stal sa jedným z najvýznamnejších symfonikov v dejinách hudby. Gustav Mahler (1860 – 1911), ktorý mal k Brahmsovi ako skladateľovi výhrady, o skladbe povedal: „*Brahmsove variácie sú ako nádherný potok, ktorého brehy sú také pevné, že sa voda nikdy nepreleje, a to ani v tých najostrejších zákrutách.*“

Andrej ŠUBA

Alena BAEVA

husle | violin

V pomerne krátkej dobe sa Alena Baeva (1985) stala jednou z najžiadanejších huslistiek svojej generácie, o čom svedčí viac ako tridsaťpäť husľových koncertov v jej repertoári. Hre na husliach sa začala venovať v piatich rokoch u kazašského umelca Alma-Ata. Jej štúdium pokračovalo v Moskve na Central Special School a Čajkovského konzervatóriu, ktoré absolvovala v roku 2002. Viacero rokov spolupracovala s S. Mintzom, B. Garlitským a Idou Haendel či s legendárnym M. Rostropovičom. V súčasnosti sa pravidelne objavuje po boku interpretov ako Jurij Bashmet, Alexander Kniazev, Alexander Buzlov, Alexander Melnikov, Alexander Rudin, Denis Matsev, Nobuko Imai a Pamela Frank. Alena vystupovala v koncertných sálach ako Herkulessaal v Mnichove, Victoria Hall v Ženeve, Tonhalle v Zürichu, Suntory Hall v Tokiu, Conservatorio „G. Verdi“ v Miláne, Carnegie Hall v New Yorku, Palais des Beaux-Arts v Bruseli, Grand Hall of Moscow Conservatory, and Auditorium du Louvre, UNESCO, Salle Gaveau and Théâtre des Champs-Élysées v Paríži. Keď mala šestnásť rokov, vyhrala prestížnu súťaž Wieniawski v poľskej Poznani a v roku 2004 aj Veľkú cenu Paganiniho v Moskve. Taktiež jej bolo udelené 1. miesto na Medzinárodnej súťaži Sendai v Japonsku alebo Triumph Award, čo viedlo k získaniu podpory od švajčiarskej nadácie Orpheum. Ako sólistka spolupracovala s orchestrami ako Academy St. Martin in the Field, Tokijský symfonický orchester, Orchester Mariinského divadla, Sinfonia Varsovia, Deutsche Radio Philharmonie, Moskovskí sólisti, Ruský národný orchester a Čajkovského symfonický orchester. Hudobní kritici ocenili popri inom aj jej interpretáciu skladateľov

Alena Baeva (1985) is fast becoming one of the most exciting European violinists of her generation and has over 35 concertos in her repertoire. Her current season highlights include a chamber music concert with Martha Argerich, a world tour with Moscow Soloists/Yuri Bashmet, the Brahms concerto with Valery Gergiev, and a Beethoven concerto under the baton of Krzysztof Penderecki. Her recent performances include her debuts in Denmark with the Szymanowski *Concerto* (Danish Royal Opera/S. Skrowaczewski), and in Switzerland with the Prokofiev First Concerto at the Tonhalle (Tchaikovsky Symphony Orchestra/V. Fedoseyev), a revisit to the Mariinsky concert hall in Valery Gergiev's „Stars of the White Nights“ festival, a further return appearance at the Théâtre de la Ville in Paris for a recital, and performances during „La Folle Journée“ festival in Nantes. In 2010 she toured in the UK with the Tchaikovsky Symphony Orchestra/T. Mikkelsen to stunning press reviews. Since 2007 Ms. Baeva has participated annually in the Seiji Ozawa Academy in Rolle, Switzerland. After winning First Prize at the prestigious Wieniawski competition in Poznań (2001) when only 16 years old, Ms. Baeva went on to win the Grand Prix at Moscow Paganini (2004) and also won First Prize and the Gold Medal in Sendai, Japan (2007). In 2007 she won the „Triumph“ award, and since 2009 she has been supported by the Orpheum Foundation, Switzerland. Alena Baeva has enjoyed success as a soloist with orchestras such as the Academy of St. Martin in the Fields, Tokyo Symphony, Mariinsky Theatre Orchestra, Sinfonia Varsovia, Deutsche Radio Philharmonie, Moscow Soloists, Russian National Orchestra and

národných škôl, ktorou sa jej podarilo preniknúť do podstaty podobne ako domácim interpretom. Alena spolupracovala s dirigentmi ako Sir Neville Marriner, J. Bashmet, P. Berglund, S. Skrowaczewski, J. Maksimuk, A. Lazarev, ako aj V. Fedosejev. V roku 2010 absolvovala turné po Veľkej Británii spolu s Čajkovského symfonickým orchestrom, ktoré malo vynikajúci ohlas v miestnej tlači. Medzi jej posledné vystúpenia patrí koncertný debut v Dánsku spolu s Danish Royal Opera ako aj návrat do koncertnej sály Mariinského divadla spolu s Valerijom Gergievom v programe „Hviezdy bielych nocí“ či vystúpenie počas La Folle Journée festival v Nantes. V aktuálnej sezóne absolvovala svetové turné s Moskovskými sólistami a uviedla Brahmsov koncert spolu Valerijom Gergievom či Beethovenov *Husľový koncert* pod taktovkou Krzysztofa Pendereckého. V súčasnosti žije v Luxembursku. Alena Baeva pôsobí na pódii krehko, ale zároveň vznešene a elegantne, čo sa jej darí hlavne vďaka prirodzenej schopnosti komunikácie s hudbou. Napriek mladému veku dokáže preniknúť do podstaty hudby. Podľa hudobnej kritiky nadväzuje na najlepšiu tradíciu ruskej husľovej školy.

the Tchaikovsky Symphony Orchestra working under the leadership of conductors such as Sir Neville Marriner, Y. Bashmet, P. Berglund, S. Skrowaczewski, J. Maksimuk, A. Lazarev and V. Fedoseyev. She has appeared regularly with Yuri Bashmet, Alexander Kniazev and Alexander Buzlov, and has also performed with Alexander Melnikov, Alexander Rudin, Denis Matsuev, Nobuko Imai and Pamela Frank. Performances have taken her to many concert venues such as Herkulessaal (Munich), Victoria Hall (Geneva), Tonhalle (Zürich), Suntory Hall (Tokyo), Verdi Hall (Milan), Carnegie Hall (New York), Palais des Beaux-Arts (Brussels), Grand Hall of Moscow Conservatory, and Auditorium du Louvre, UNESCO, Salle Gaveau and Théâtre des Champs-Élysées (Paris). Ms. Baeva began violin studies in Alma-Ata (Kazakhstan) with O. Danilova at the age of 5, and then studied in Moscow with Professor Eduard Grach from 1995 to 2002, where she finished Central Special School and the Tchaikovsky Conservatory. For several years she worked with M. Rostropovich, S. Mintz, B. Garlitsky and Ida Haendel. The violinist, who currently lives in Luxembourg, has recorded the Bruch and Shostakovich concertos (Pentatone Classics), and the Szymanowski violin concertos (DUX) as well as Poulenc, Debussy and Prokofiev sonatas (SIMC). She has also been recorded live and broadcast by Mezzo, Arte, TV Culture, France Musique, BBC Radio, Radio WQXR New York and other media outlets in Japan, Russia, Germany, Poland and Switzerland.

Alexandre DOISY

saxofón | saxophone

Minulý rok získal francúzsky saxofonista Alexandre Doisy (1980) na Žilinskom festivale cenu hudobnej kritiky. Porotu očarila nielen jeho technická zručnosť, ale aj expresivita a prirodzená muzikálnosť, vďaka ktorej na seba upriamoval pozornosť už od detstva. Odborníkov zaujal už v pätnástich rokoch počas štúdií na Parížskom konzervatóriu, ktoré absolvoval s vyznamenaním. V ďalšom dvojročnom rozšírenom cykle si upevnil znalosti z klavíru a dirigovania. Na medzinárodných súťažiach sa prvýkrát výrazne presadil v roku 1998, keď získal prvé miesto na Medzinárodnej saxofónovej súťaži v belgickom Dinante. Cenu publika a druhú cenu poroty získal na jubilejnom 50. ročníku Medzinárodnej súťaži ARD v Mníchove v roku 2001, v Bangkoku mu zasa udelili na medzinárodnej súťaži Jean Marie Londeixa. Okrem toho bol ocenený aj nadáciami Banques Populaires Group a Yamaha. Alexandre spolupracoval s rôznymi klaviristami a komornými zoskupeniami, ktoré pochádzali väčšinou z európskych krajín, ale aj z Kanady, Japonska či Ruska. V súčasnosti pravidelne vystupuje ako sólista s Mníchovským rozhlasovým orchestrom, Symfonickým orchestrom Lipsko (MDR) či Sankt-Peterburským symfonickým orchestrom. Od roku 2006 nadviazať spoluprácu s Lyonským národným orchestrom, ktorého výsledkom bola spoluúčasť na realizácii ambiciózneho projektu nahrávok Debussyho orchestrálnych diel. Ešte predtým vyšla nahrávka živého záznamu a o rok neskôr už kompletne CD, na ktorom sa Alexandre podieľal. Obe vyšli pod hlavičkou prestížneho vydavateľstva Naxos. Práve jeho invenčná práca v sónickej predstavivosti sa naplno preja-

Alexandre Doisy was born in 1980 and began learning music at the age of 6. Soon his technical skills, expressiveness and musicality caught the attention of professionals. His talent led him to enter the CNSM (Conservatoire National Supérieur de Musique) of Paris at age 15, where he achieved the higher training level diploma with distinctions. Subsequently he followed the 2-year advanced cycle, while training in piano and conducting. He has won several prizes at international competitions: 1st prize Adolphe Sax at the 2nd international competition in Dinant (Belgium) in 1998, 2nd prize (no 1st prize awarded) and prize of the audience at the 50th international competition of the ARD in Munich in 2001, and 1st prize at the 2nd international Jean-Marie Londeix Competition in Bangkok in 2008. He was awarded distinctions by the Yamaha Music Foundation of Europe in 2000 and the Banques Populaires Group Foundation in 2001. Nowadays, Alexandre Doisy regularly performs as a soloist with the Munich Radio Orchestra, the Leipzig MDR Symphonieorchester, the St. Petersburg Symphony Orchestra, and the Orchestre national de Lyon. Counting his piano and chamber music appearances, he has performed in most European countries, Canada, Japan and Russia. Some of his concerts have been broadcast, in particular by Arte and NHK. In 2011 his recording of the Rhapsodie by Claude Debussy, with the Orchestre National de Lyon, was issued by Naxos, Alexandre Doisy devotes a large part of his artistic activity to the symphonic repertoire with the saxophone, within internationally known orchestras such

vila pri prevedení Debussyho skladieb. V týchto dielach nastoľuje požadovanú zvukomalebnú atmosféru a aj pri náročných kompozičných konštrukciách tak zachováva vzdušnosť a ľahkosť. V rámci umeleckej činnosti sa sústreďuje na symfonický repertoár, no cudzie mu nie sú ani jazzové skladby. Širokú verejnosť ohúril interpretáciou Gershwinovej *Rapsódie v modrom*. Niektoré z jeho koncertov boli naživo odvysielané vo francúzskej televízii Arte. Alexandre sa venuje tiež pedagogickej činnosti a vedie rôzne majstrovské kurzy. V súčasnosti vyučuje na Conservatoire National de Région Touloun na juhu Francúzska. Akademicky pôsobí aj v iných častiach Európy a Japonsku. So spoločnosťou Vandoren uzavrel exkluzívne partnerstvo a pôsobí v nej ako umelecký poradca. Ocitol sa tak po boku takých interpretov ako Otis Murphy, Hiroshi Hara, či Michele Marelli. Zameriava sa na problematiku saxofónových náustkov a trstiny ako dôležitej zložky výrobného procesu týchto nástrojov. Zaoberá sa výskumom a vývojom novej generácie nástrojov. Snaží sa čo najpodrobnejšie preskúmať technické zákonitosti, čím zároveň skúma aj zvukový vplyv na svojou hru.

as the Orchestre de l'Opéra National de Paris, the Ensemble InterContemporain and the Orchestre de la Suisse Romande. Since 2006 he has regularly taken part in performances in Lyon and stage tours by the Lyon National Orchestra and Lyon National Opera Orchestra. a laureate of the aptitude certificate in saxophone teaching, he currently teaches in the Conservatoire National de Région of Toulon (South of France). He has also been appointed for master class teaching in Europe and Japan. He is interested in research and development of new equipment and has developed a privileged partnership with the Vandoren Company, with whom he works as an artistic advisor for saxophone mouthpieces and reeds.

Pieter-Jelle de BOER

dirigent | conductor

Pozoruhodný a všestranne nadaný Pieter-Jelle de Boer (1978) paralelne rozvíja svoju dirigentskú, klavírnú a organovú kariéru. Ako dirigent získal jedno z najprestížnejších ocenení, keď v roku 2010 vyhral súťaž Antonia Pedrottiho v talianskom Trente, (2. miesto, prvé nebolo udeľené). Popri tom sa mu darilo aj na interpretačnom poli. Stal sa laureátom významných svetových organových súťaží. Získal prvú cenu v Alkmaare a druhé miesto vo Freibergu. Rovnako vyhral aj niekoľko klavírných súťaží v Holandsku a Amsterdam Concertgebouw mu udelilo cenu za komornú hudbu. Štúdium absolvoval na Konzervatóriu v Amsterdame pod vedením francúzskeho organistu Jeana Boyera. Po dokončení inštrumentálnych štúdií bol prijatý na majstrovské hodiny dirigovania u Zsoltu Nagya na Parížskom konzervatóriu, ktoré ukončil s ocenením Premier Prix. K rozšíreniu jeho poznatkov prispeli aj takí hudobníci ako Jacques Rouvier, Murray Perahia, Emanuel Ax, Philippe Entremont či Peter Eötvös, s ktorými sa mal možnosť na konzervatóriu stretnúť. Ako dirigent spolupracoval s Yoelom Levim, Kwamém Ryanom, či Laurenceom Equilbeyom. Ako organista vystupoval ako pravidelný hosť na medzinárodných koncertných sériách v Haarleme, Groningene, Weingartene a v sále Rakúskeho národného rozhlasu vo Viedni. V súčasnosti žije v Paríži, kde dokončuje svoju tretiu a poslednú sezónu ako asistent dirigenta v Orchestre National Bordeaux Aquitaine. Ako hosť pôsobí v Orchestra Haydn di Bolzano e Trento, Orchestre National du Capitole de Toulouse, Orchestre de Bretagne, Orchestre Philharmonique a Royal de Liège and the Staatsorchester

A refined musician of remarkable versatility, Pieter-Jelle de Boer (1978) first drew international attention by winning the highest distinction at the 2010 Antonio Pedrotti conducting competition in Trento, Italy. Based in Paris, he is currently completing his third and final season as an assistant conductor with the Orchestre National Bordeaux-Aquitaine, all the while guest conducting such ensembles as the Orchestra Haydn di Bolzano e Trento, the Orchestre National du Capitole de Toulouse, the Orchestre de Bretagne, the Orchestre Philharmonique Royal de Liège and the Staatsorchester Braunschweig. He has recently been named principal associate conductor of the renowned Parisian chamber choir Accentus, which he will conduct in a recording of Jánáček choral works for Naïve in January 2013. In the same period he will return to the Bordeaux orchestra for a series of Mozart concerts, appearing simultaneously as a pianist and a conductor. Born near Eindhoven in the Netherlands in 1978, Pieter-Jelle de Boer holds advanced degrees in piano and organ from the Amsterdam Conservatoire, where he studied with Marcel Baudet and Pieter van Dijk. He was briefly a student of the late French organist Jean Boyer in Lyon, who made a profound impression on him. After finishing his instrumental studies, he was admitted to the conducting class of Zsolt Nagy at the Paris Conservatoire National Supérieur de Musique, where he graduated with a Premier Prix in 2007. He received further tuition and coaching from outstanding musicians such as Jacques Rouvier, Murray Perahia, Emanuel Ax, Philippe Entremont and Peter Eötvös.

Braunschweig. Nedávno bol vymenovaný za hlavného dirigenta renomovaného parížskeho komorného súboru Accentus, ktorý viedol už pri nahrávaní Janáčkových zborových diel pre vydavateľstvo Naïve v januári tohto roku. v tom istom období spolupracoval aj s Orchestrom Bordeaux na Mozartových koncertoch, v ktorých sa objavil v úlohe klaviristu aj dirigenta zároveň. Jeho hudobná rozmanitosť pramení aj zo spolupracovníkov, ktorých si úzkostlivo vyberá. Svoj repertoár predstavil na troch profilových nahrávkach. Spojil v nich vlastnú virtuozitu pri dielach Sergeja Rachmaninova a Felixa Mendelssohna Bartholdyho so zmyslom pre farebnosť, ktorú využil pri kompozíciách Césara Francka a Claudea Debussyho. Okrem dirigentskej a interpretačnej kariéry sa venuje aj skladateľskej činnosti. Pieter-Jelle de Boer je taktiež riaditeľom inštitútu Fleur de Notes, kde zodpovedá za organizáciu koncertov komornej hudby v okolí Paríža ako aj rôznych edukačných aktivít spojených s hudbou.

As a conductor he has worked alongside Yoel Levi, Kwamé Ryan and Laurence Equilbey. As an organist he is a regular guest in international concert series and has played at such venues as Austrian National Radio in Vienna, as well as playing the famous historical instruments of Haarlem, Groningen and Weingarten. He is a laureate of the important international organ competitions of Alkmaar (1st prize, 2003) and Freiberg (2nd prize, 2005). He has also won multiple prizes at national piano competitions in the Netherlands, along with the "Circle of Friends" chamber music award of the Amsterdam Concertgebouw. In 2009 he made a recording of piano works by Felix Mendelssohn Bartholdy which has been praised for its "shining musicality" and "pure charm". More recently, he recorded a selection of piano works by Serge Rachmaninoff, due to appear in 2012. Pieter-Jelle de Boer is artistic director of a Fleur de Notes, an association responsible for programming chamber music events in and around Paris, combined with educational activities. As a composer he has written *Ciaccona* for piano solo, and *Danses concertantes* for organ, brass and percussion, premiered in 2009 at the festival Toulouse les Orgues.

SOSR | Slovak Radio Symphony Orchestra

Symfonický orchester Slovenského rozhlasu vznikol roku 1929 ako prvý profesionálny symfonický orchester na Slovensku. Oficiálnym šéfom nového rozhlasového orchestra sa stal český dirigent František Dyk. Začiatky činnosti orchestra sú spojené s mimoriadnou aktivitou Alexandra Moyzesa, ktorý sa zaslúžil o jeho postupné skvalitňovanie a rozširovanie. Za dirigentským pultom orchestra sa vystriedali Kornel Schimpl, František Babušek, Krešimir Baranovič, Ľudovít Rajter, Richard Týnský, Ladislav Slovák, Bystrík Režucha, Ondrej Lenárd, Róbert Stankovský, Charles Olivieri Munroe, Oliver Dohnányi. Súčasným šéfdirigentom orchestra je Mario Košík. Prvé slovenské profesionálne symfonické teleso má za sebou osemdesiatdva rokov úctyhodnej histórie. Za ten čas orchester realizoval nespočetné množstvo nahrávok. Pravdepodobne niet na svete orchestra s takým počtom vydaných audionosičov, ako je Symfonický orchester Slovenského rozhlasu. V roku 2010 absolvoval orchester významné koncertné turné do Japonska, kde sa predstavil na vyše tridsiatich koncertoch v dvadsiatich deviatich mestách. v tomto roku čaká orchester zaujímavá koncertná sezóna pod taktovkou vlastného dirigenta Maria Košíka ako i niekoľkých významných zahraničných dirigentov. S orchestrom sa predstavia aj viacerí vynikajúci sólisti.

The Slovak Radio Symphony Orchestra (SOSR) was founded in 1929 as the first professional music ensemble in Slovakia. From the very beginning SOSR focused on performing the original Slovak music production. Therefore, at the early stage of development it was closely connected to the bloom of Slovak musical modernism, namely in the works of Alexander Moyzes, Eugen Suchoň, Ján Cikker, and others. They also were broadcast live in radio, which was the merit of Alexander Moyzes, the head of the department of music. In the period 1943 – 1946 the notable Croatian artist Krešimir Baranović was the chief-conductor, his successors were Ľudovít Rajter, Ladislav Slovák, Václav Jiráček, Otakar Trhlík, Bystrík Režucha, Ondrej Lenárd, Róbert Stankovský, Charles Olivieri-Munroe. Nowadays Mario Košík is heading the orchestra. An important role in the artistic development of the orchestra was played by significant guest conductors such as Karel Ančerl, Václav Smetáček, Andrew Mogrelia, Tomáš Koutník, Niels Muus, Kirk Trevor, Stanislav Macura, and others. Public concerts broadcast by radio and the popularity of SOSR's CDs (especially under the labels Opus, Supraphon, Marco Polo, Naxos, and Arte Nova) brought the orchestra to successful concert tours to Austria, Italy, Germany, the Netherlands, France, Bulgaria, Spain, and Malta. In 2010 the Slovak Radio Symphony Orchestra made a successful concert tour to Japan. So far, the orchestra has collaborated with a number of great artists such as José Carreras, Peter Dvorský, Václav Hudeček, Sherill Milnes, Eva Marton, Franco Bonisolli, Ray Charles, Lisa Minelli, and others.

Vydalo | **Published by**

HUDOBNÉ CENTRUM | **MUSIC CENTRE SLOVAKIA**

Michalská 10, 815 36 Bratislava
www.hc.sk

Riaditeľka | **Director**

Oľga SMETANOVÁ

Manažérka festivalu | **Manager of the Festival**

Jana POPLUHÁROVÁ

Zostavili | **Edited by**

Daniel HEVIER ml.
Jana POPLUHÁROVÁ

Redakcia | **Redaction**

Eva PLANKOVÁ
Silvia ZVAROVÁ

Preklad | **Translation**

John MINAHANE

Autori textov k dielam | **Commentaries on works**

Andrej ŠUBA
Peter HOCHÉL
Juraj BUBNÁŠ
Martin KRAJČO

Grafický dizajn | **Layout**

IQ DESIGN Studio

Tlač | **Print**

DOLIS
Printing company, Bratislava

Cena | **Price**

1,00 €

V novom tempe, s novým menom

Stredoeurópsky festival koncertného umenia
sa od budúceho ročníka mení na allegretto

allegretto

офетбейп

Hudba sa dá aj čítať...

Vydávame široké spektrum kníh a publikácií o hudbe, hudobných skladateľoch, hudobných žánroch či hudobných podujatiach.

Unikátne nahrávky do vašej zbierky

Vydávame CD s hudobnými nahrávkami uznávaných domácich aj zahraničných hudobných skladateľov a interpretov.

hudobný život

- **jediný slovenský odborný časopis o klasickej hudbe a jazze**
- **vyše 40 rokov pravidelne informujeme o hudobnom dianí na Slovensku i v zahraničí**

hudobné **entrum**
MUSIC CENTRE SLOVAKIA

Každý mesiac prináša

- reportáže na aktuálne témy,
- reflexie koncertov, festivalov, hudobného divadla,
- rozhovory s domácimi a zahraničnými osobnosťami hudobného života,
- profily mladých slovenských umelcov,
- recenzie CD, DVD, kníh a nôt,
- články a seriály z oblasti hudobnej histórie, hudobnej pedagogiky, hudobnej interpretácie a jazzu
- novinky zo sveta hudobného priemyslu a informačných technológií,
- „hudbu zvonku“ cez pohľady výtvarníkov, psychológov, lekárov, právnikov...

Ponúka priestor pre komerčnú inzerciu, bezplatnú občiansku inzerciu, oznamy a informácie hudobných inštitúcií, mediálne partnerstvá.

www.hudobnyzivot.sk ■ Informácie a objednávky: distribucia@hc.sk

Melos-Étos

12. medzinárodný festival
súčasnej hudby

0'12"

Hudba je všade

8. – 15. november 2013

Bratislava

ISCM World New Music Days 2013

90. ročník medzinárodného festivalu súčasnej hudby

4. – 15. november 2013

Košice – Bratislava – Viedeň

www.hc.sk

hudobné **entrum**
MUSIC CENTRE SLOVAKIA

DUŠAN HANÁK 75 ROKOV

Jeden z najvýznamnejších
slovenských filmových režisérov
oslavuje 75. narodeniny.
Pripomeňte si s nami jeho
nezabudnuteľné diela!

BLAHOŽELÁME!

rtv:

STREDA 17. 4. 22:05 OBRAZY STARÉHO SVETA
UTOROK 23. 4. 23:00 IMPRESIA + ANALÓGIE
STREDA 24. 4. 22:05 RUŽOVÉ SNY

:2

:RÁDIO DEVÍN
PRIESTOR PRE VÝNIMOČNÝCH

JE JEDINEČNÝM MIESTOM,
KDE SA STRETÁVA UMENIE, LITERATÚRA,
VEDA, KLASICKÁ HUDBA, JAZZ
ČI NEKOMERČNÉ HUDOBNÉ ŽÁNRE.
AK STE VÝNIMOČNÍ,
JE TO **MIESTO PRESNE PRE VÁS.**

- ARS MUSICA
- OPERNÝ VEČER
- EXKLUZÍVNE KONCERTY ZO SVETA
- HUDOBNÝ VEČER
- JAZZOVÝ KLUB

ZÁZNAMY KONCERTOV Z XXIII. ROČNÍKA SFKU
ODVYSIELA RÁDIO DEVÍN.

www.facebook.com/RTVS.sk

rtv:

**NALAĎTE SA
NA UMENIE**

87,9 DOLNÝ KUBÍN 88,1 KOŠICE 88,5 SNINA 90,7 TRSTENÁ
91,1 BREZNO 91,1 RUŽOMBEROK 92,7 ŽILINA 92,9 PRIEVIDZA
95,6 BARDEJOV 95,7 KOŠICE 96,0 LUČENEC 96,1 NITRA
99,0 MICHALOVCE 99,6 ČADCA 101,4 ROŽŇAVA
101,8 BRATISLAVA 104,8 POPRAD
105,5 TRENČÍN 104,9 MARTIN
105,1 BANSKÁ ŠTIAVNICA
106,6 BANSKÁ BYSTRICA
105,8 PREŠOV

www.radioviva.sk

hudobné **entrum**
MUSIC CENTRE SLOVAKIA

Hudba v centre

Hudobné centrum podporuje hudobné umenie a hudobnú kultúru doma aj v zahraničí. Svoje poslanie naplňa prostredníctvom rôznych činností a akcií:

- spravuje hudobný archív, databázy o hudobnej kultúre, fonotéku, videotéku
- vydáva publikácie o hudbe, hudobniny, CD, DVD a časopis Hudobný život
- organizuje hudobné festivaly Melos-Étos a Stredoeurópsky festival koncertného umenia
- sprostredkúva koncerty slovenských aj zahraničných umelcov
- organizuje cyklus koncertov Nedelne matiné v Mírbachovom paláci.

Hudobné centrum je členom významných medzinárodných hudobných organizácií.

Hudobné centrum
Michalská 10, 815 36 Bratislava
www.hc.sk, hc@hc.sk

Predaj vstupeniek:

Informačná kancelária Štátneho komorného orchestra Žilina, Dolný val 47
Tel: 00421 (0) 41 24 51 111, 00421 (0) 41 24 51 115
Po – Pi od 7:00 do 10:30 a od 11:30 do 18:00 hod.
Objednávky: vstupenky@skozilina.sk, www.skozilina.sk

Booking office:

Information Office of the State Chamber Orchestra Žilina, Dolný val 47
Phone numbers: 00421 (0) 41 24 51 111, 00421 (0) 41 24 51 115
Mo – Fri from 7:00 a.m. till 10:30 a.m. and 11:30 a.m. till 6:00 p.m.
Tickets reservation: vstupenky@skozilina.sk, www.skozilina.sk